

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	4Obdo/83/2021
Identifikačné číslo spisu:	6418203513
Dátum vydania rozhodnutia:	15.12.2022
Meno a priezvisko:	JUDr. Alena Prieceľová
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2022:6418203513.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Aleny Prieceľovej a členiek senátu JUDr. Gabriely Mederovej a JUDr. Lenky Praženkovej, v spore žalobcu: HORNEX, a.s., so sídlom Agátová 4D, 841 01 Bratislava, IČO: 35 802 570, zastúpeného advokátskou kanceláriou Škubla & Partneri s. r. o., so sídlom Einsteinova 25, 851 01 Bratislava, IČO: 36 861 154, proti žalovanému: ARDIS, a.s., so sídlom Krížna 13, 965 01 Žiar nad Hronom, IČO: 36 056 189, zastúpenému advokátom JUDr. Samuelom Baránikom, so sídlom Podjavorinskej 7, 811 03 Bratislava, o zaplatenie 687.434,50 eur s príslušenstvom a zmluvnou pokutou, vedenom na Okresnom súde Žiar nad Hronom pod sp. zn. 24Cb/7/2018, o dovolaní žalobcu proti rozsudku Krajského súdu v Banskej Bystrici č. k. 43Cob/85/2020-1207 zo dňa 10. 06. 2021, takto

rozhodol:

I. Dovolanie žalobcu o d m i e t a.

II. Žalovaný m á n á r o k voči žalobcovi na náhradu trov dovolacieho konania.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Banská Bystrica ako súd prvej inštancie (ďalej tiež ako „prvoinštančný súd“) rozsudkom č. k. 24Cb/7/2018-682 zo dňa 18. 06. 2020 vo výroku I. uložil žalovanému povinnosť zaplatiť žalobcovi sumu 687.434,50 eur spolu s úrokom z omeškania vo výške 9,05 % ročne zo sumy 687.434,50 eur od 25. 06. 2015 do zaplatenia, zmluvnú pokutu vo výške 0,03 % denne zo sumy 687.434,50 eur od 25. 06. 2015 do zaplatenia a paušálnu náhradu nákladov spojených s uplatnením pohľadávky vo výške 40,-- eur, všetko v lehote 3 dní od právoplatnosti rozhodnutia. Vo výroku II. priznal žalobcovi nárok na náhradu trov konania voči žalovanému vo výške 100 %.

2. Z odôvodnenia rozsudku prvoinštančného súdu vyplýva, že žalobou podanou dňa 03. 08. 2019, si žalobca uplatnil proti žalovanému nárok na zaplatenie sumy 687.434,50 eur s príslušenstvom a zmluvnou pokutou. V žalobe uviedol, že dňa 04. 02. 2014 žalobca ako zhotoviteľ uzatvoril so žalovaným ako objednávateľom Zmluvu o dielo č. 1655/2014 (ďalej tiež len „Zmluva“) v

znení Dodatku č. 1 zo dňa 19. 05. 2014, Dodatku č. 2 zo dňa 23. 10. 2014, Dodatku č. 3 zo dňa 30. 10. 2014 a Dodatku č. 4 zo dňa 25. 11. 2014, predmetom ktorej bolo vykonanie diela - stavby „HYPERMARKET ARDIS Šamorín“ na Kasárenskej ulici v Šamoríne. Faktúrou č. 401505004 zo dňa 18. 05. 2015, v spojení s dobropisom č. 450509003 zo 30. 09. 2015, žalobca dofakturoval žalovanému zvyšok ceny diela v sume 687.434,50 eur do jej konečnej výšky a podľa čl. IV. bod 4.7 Zmluvy mal žalovaný zaplatiť túto faktúru do 35 dní od jej doručenia, t. j. do dňa 24. 06. 2015. Žalobca poukázal na to, že dohodu o cene diela obsahuje Zmluva v ustanovení článku IV., v ktorom nie je uvedená presná výška ceny diela, ale iba spôsob jej tvorby, keďže v čase uzavretia Zmluvy nemal žalovaný k dispozícii podklady, na základe ktorých by bolo možné zistiť presný rozsah diela, a teda aj jeho cenu. V čase podpisu Zmluvy mal žalovaný k dispozícii iba projektovú dokumentáciu pre územné konanie, ktorá svojou povahou nemohla stačiť na stanovenie rozsahu a ceny diela, pretože je príliš všeobecná. Žalovaný ako objednávateľ diela mal plne v rukách určenie jeho rozsahu aj ceny, keď jednak mal podľa čl. I. bod 1.2 Zmluvy zabezpečiť realizačnú projektovú dokumentáciu a výkaz výmer, ktorý určoval rozsah diela a jednak vyberal všetkých subdodávateľov žalobcu, ktorí vo svojich ponukách navrhovali presný rozsah a cenu svojich subdodávok, čím sa postupne kreovala cena diela i jeho skutočný rozsah. Napriek neznámemu rozsahu a cene diela v čase podpisu Zmluvy bol tento systém tvorby ceny a rozsahu diela pre žalobcu relatívne bezpečný, a to z dôvodu, že riziko neznámeho rozsahu diela a následne i ceny diela mal ošetrené tým, že podľa bodu 4.1 Zmluvy mal zabezpečenú svoju maržu v dohodnutej percentuálnej miere, ktorá sa pripočítavala k skutočnej cene všetkých žalovaným vybraných subdodávateľov. V čl. IV. bod 4.2 Zmluvy sa zmluvné strany dohodli, že celková cena diela v rozsahu uvedenom v článku I. Zmluvy určená spôsobom uvedeným v bode 4.1 Zmluvy nesmie prekročiť sumu 3.800.000,-- eur bez DPH; zároveň sa dohodli, že vzhľadom k tomu, že ku dňu podpisu Zmluvy nie je známy celkový rozsah diela, budú za dodržanie a neprekročenie uvedenej celkovej ceny diela zodpovedať spoločne, najmä vhodným výberom subdodávateľov, materiálov a technických riešení podľa čl. II. bod 2.2 Zmluvy. Vzhľadom na zmluvné oprávnenia žalovaného pri tvorbe rozsahu a ceny diela je zrejmé, že konečné slovo pri určovaní rozsahu a ceny diela mal žalovaný. V priebehu realizácie diela žalovaný podpísal 94 listov určenia poddodávateľa s tým, že v závere každého listu určenia uviedol, že pri fakturácii ceny poddodávky voči objednávateľovi si žalobca pripočíta v zmysle čl. IV. body 4.1, 4.12, resp. bod 4.1.3 obchodnú maržu vo výške 16 %, resp. 6 %. Po pripočítaní obchodnej marže žalobcu k cenám všetkých subdodávok by celková cena diela bez DPH predstavovala podľa Zmluvy sumu vo výške 4.401.032,12 eur, žalobca však fakturoval žalovanému celkovú cenu diela iba vo výške 4.372.862,08 eur bez DPH z dôvodu nevykonania všetkých predpokladaných prác. To, že celková cena diela môže prekročiť sumu 3.800.000,-- eur bez DPH uvedenú v bode 4.2 Zmluvy, žalovaný potvrdil tým, že predložil žalobcovi podpísaný návrh Dodatku č. 5 k Zmluve, v ktorom navrhol zvýšiť maximálnu cenu diela na sumu 4.280.000,-- eur bez DPH. Žalobca návrh Dodatku č. 5 nepodpísal, pretože v ňom žalovaný v rozpore s dohodami oboch strán zmenil podmienky niektorých splátok ceny diela tak, že to bolo pre žalobcu neprijateľné.

3. Žalovaný sa v odpore proti vydanému platobnému rozkazu (č. k. 24Cb/7/2018-377 zo dňa 12. 09. 2018 - pozn. dovolacieho súdu) bránil tým, že v Zmluve bola dohodnutá konečná cena diela vo výške 3.800.000,-- eur bez DPH rozdelená do 8 splátok, ktorých zaplatenie zhotoviteľovi zo strany objednávateľa bolo podmienené splnením konkrétnych dohodnutých podmienok. Úhradou faktúry č. 401505004 z 18. 05. 2015 by v rozpore so Zmluvou došlo k prekročeniu konečnej ceny diela dohodnutej v Zmluve bez splnenia podmienok takéhoto postupu uvedených v Zmluve, nakoľko nedošlo k úprave celkovej ceny diela formou dodatku k Zmluve, ani nedošlo k navýšeniu ceny diela medzi žalovaným a finálnym investorom, keďže nedošlo ani k relevantnému navýšeniu rozsahu prác nad rámec príslušných zmlúv. Jednostranné navýšenie ceny diela zo strany žalobcu je v rozpore s pohnútkami a dohodami urobenými pri uzatváraní Zmluvy a aj v rozpore s ideou čl. IV. bod 4.2. Zmluvy. Namietol tvrdenie žalobcu, že v čase pred uzatvorením Zmluvy nebol známy rozsah diela. Žalobca ako zhotoviteľ mal vopred k dispozícii relevantné podklady vrátane projektových dokumentácií a najmä podrobné a zosumarizované požiadavky finálneho investora diela na rozsah a kvalitu prác a vstupných materiálov potrebných k vybudovaniu diela samoobslužného obchodného domu Kaufland na Kasárenskej ulici v Šamoríne. Finálny investor projektu buduje obchodné centrá ako štandardizované stavby obdobné tomu, ktoré boli predmetom Zmluvy, pričom aj v rámci rokovaní o uzatvorení Zmluvy

žalobca potvrdil, že s obdobnými stavbami finálneho investora projektu má bohaté skúsenosti. Za uvedeného stavu žalobca ako zhotoviteľ súhlasil a v Zmluve sa dobrovoľne zaviazal zabezpečiť, že cena diela neprekročí sumu 3.800.000,-- eur bez DPH. Žalovaný navyše predložil pred uzatvorením Zmluvy žalobcovi finálnu verziu Zmluvy na vykonanie diela medzi finálnym investorom diela ako objednávateľom a žalovaným ako zhotoviteľom s uvedením celkovej ceny diela vo výške 3.970.000,-- eur bez DPH, z ktorej zmluvy sa predovšetkým a výlučne muselo vychádzať pri tvorbe Zmluvy medzi žalobcom a žalovaným. Maximálnu cenu v sume 3.800.000,-- eur bez DPH navrhol žalobca ako výsledok svojich výpočtov na základe vopred určených a žalobcovi predložených a známych požiadaviek finálneho investora diela. V zmysle článku II. bod 2.2 Zmluvy mal žalobca právo neuzavrieť zmluvu s takým navrhovaným poddodávateľom, ktorý nespĺňal napr. finančné požiadavky na realizáciu diela v stanovenej cene. Aj z daného ustanovenia vyplýva, že žalobca mal vplyv na voľbu poddodávateľov, tým aj na výšku cien jednotlivých poddodávok, a teda aj na výšku celkovej ceny diela a zodpovedal za neprekročenie zmluvne dohodnutej maximálnej ceny diela.

4. Žalobca v konaní ďalej uviedol, že síce organizačne a administratívne zabezpečoval výberové konania na každého subdodávateľa, avšak rozhodnutie o konkrétnom výbere subdodávateľa mohol urobiť výlučne žalovaný. Žalobca mal právo veta k výberu subdodávateľa, čo ale neznamenovalo právo žalobcu subdodávateľov vyberať. Zdôraznil, že žalovaný si nikdy nespĺnil povinnosť spracovať formálny, jednotný a ucelený výkaz výmer, ktorý by vymedzoval pôvodný rozsah diela. Podľa žalobcu z čl. IV. bod 4.16 Zmluvy možno vyvodiť, že strany už v čase podpisu zmluvy o dielo predpokladali, že rozsah a cena diela sa budú počas realizácie nejako vyvíjať a skutočný rozsah diela výšku konečnej ceny diela určia až na základe rozsahu skutočne vykonaných prác a výšky skutočne vyfakturovanej ceny diela.

5. Žalovaný uviedol, že k výraznej zmene rozsahu ani kvality prác na dielo nedošlo a ustanovenie čl. IV. bod 4.2 Zmluvy sa nedá vykladať tak, že by popieralo jasnú a zrejmu dohodu o maximálnej cene diela. Strany neuzatvorili platný dodatok k Zmluve o zmene ceny ani rozsahu diela, a preto žalovanému nevznikla žiadna povinnosť na úhradu súm prevyšujúcich dohodnutú hornú hranicu celkovej ceny diela.

6. Súd prvej inštancie svoje rozhodnutie odôvodnil tým, že zo znenia bodu 4.2 Zmluvy vyplýva, že dohodnutý finančný limit ceny diela vo výške 3.800.000,-- eur bez DPH sa vzťahuje na dielo vykonané v rozsahu uvedenom v čl. I. tejto zmluvy, pričom cena diela mala byť určená spôsobom uvedeným v bode 4.1 Zmluvy. Ku dňu podpisu Zmluvy nebol známy celkový rozsah diela (bod 4.2 Zmluvy), tento mal žalovaný stanoviť vo výkaze výmer spracovanom na základe realizačnej projektovej dokumentácie (bod 1.2 Zmluvy) a odovzdať žalobcovi spolu s príslušnou časťou realizačnej projektovej dokumentácie (bod 3.2 Zmluvy). Podľa súdu prvej inštancie v konaní nebolo sporné, že žalovaný porušil svoju zmluvnú povinnosť a výkaz výmer nevypracoval a žalobcovi ho neodovzdal. Uvedený stav však strany akceptovali a napriek absencii výkazu výmer pokračovali v zmluvnej spolupráci na realizácii diela. Dielo bolo žalobcom zhotovované na základe žalovaným predloženej realizačnej projektovej dokumentácie, prostredníctvom poddodávok v zmysle bodu 2.2 Zmluvy. Celkový rozpočet diela bol známy až po ukončení stavby, pričom sa tvoril priebežne počas realizácie diela postupom podľa čl. II. bod 2.2 (tzv. „Biela kniha“) a čl. IV. bod 4.1 Zmluvy. Súd prvej inštancie poukázal na to, že kým stavebný rozpočet je v peniazoch vyjadrený ekvivalent prác a materiálov, ktoré je potrebné urobiť a dodať na zhotovenie stavby, výkaz výmer predstavuje zoznam prác a materiálov s vyčíslenými množstvami, teda výmerami. Keďže žalovaný porušil svoju zmluvnú povinnosť a výkaz výmer žalobcovi nedodal, a teda ako objednávateľ jednoznačne nepopísal a nekvantifikoval stavebný objekt Hypermarketu ARDIS Šamorín, ktorý mal byť zhotovený za cenu 3.800.000,-- eur bez DPH, nemôže sa podľa názoru prvoinštančného súdu odvolávať na zmluvne dohodnutý maximálny limit ceny diela, ktorý bolo možné uplatniť len za predpokladu, že by žalovaný v súlade so svojimi zmluvnými povinnosťami vo výkaze výmer kvantifikoval množstvo plánovaných prác, konštrukcií a dodávok potrebných pre zhotovenie stavby, ktorú mal žalobca ako zhotoviteľ postaviť. Za takejto situácie nemôže byť cena diela uvedená v bode 4.2 Zmluvy považovaná za maximálnu cenu diela, ktorú mal žalobca dostať zaplatenú bez ohľadu na to, aké subdodávky a v akej cene žalovaný vyberie. Z rovnakého dôvodu sa v danom prípade nemôže jednať ani o naviac práce, nakoľko týmito sa v zmysle bodu 4.9 Zmluvy rozumeli práce nezahrnuté do rozsahu diela uvedeného v čl. I. Zmluvy, ktorý však nebol žalovaným určený. Vzhľadom na absenciu výkazu

výmer bol rozsah diela určený až po zhotovení diela ako suma všetkých vykonaných poddodávok ako častí diela.

7. Záver, že sumu 3.800.000,-- eur strany nepovažovali počas realizácie diela za maximálnu cenu diela, potvrdzuje podľa súdu prvej inštancie aj skutočnosť, že žalovaný, ktorý v zmysle výpovede svedka W. I. E., hlavného manažéra stavby žalobcu, mal pri zadaní každého listu určenia poddodávateľa vedomosť o aktuálnej cene diela, v priebehu realizácie diela podpísal 94 listov určenia poddodávateľa, v zmysle ktorých celková cena diela za skutočne vykonané práce činila 4.372.862,08 eur bez DPH, pričom pri zadávaní listov určenia poddodávateľa pokračoval aj po naplnení odhadnej ceny uvedenej v zmluve. Vzhľadom k tomu, že ku dňu podpisu Zmluvy nebol známy celkový rozsah diela, strany sa dohodli, že za dodržanie a neprekročenie uvedenej celkovej ceny diela budú zodpovedať spoločne, a to najmä vhodným výberom poddodávateľov, materiálov a technických riešení podľa čl. II bod 2.2 Zmluvy. Žalobca sa zaviazal, že sa bude zúčastňovať spoločných rokovaní pri príprave projektovej dokumentácie pre stavebné povolenie a realizačnej projektovej dokumentácie, a zároveň navrhovať riešenia smerujúce k optimalizácii nákladov realizácie diela a jeho budúcej prevádzky pri zachovaní požadovanej kvality diela s prihliadnutím na „manuál KABA 2013“. Splnenie týchto povinností žalobcom nebolo podľa súdu prvej inštancie sporné. Poddodávateľov vyberal žalovaný s tým, že postup ich výberu bol uvedený v prílohe č. 7 Zmluvy. V zmysle bodu 12. bol žalobca so žalovaným vybraným poddodávateľom povinný uzavrieť zmluvu, na základe ktorej mal poddodávateľ realizovať poddodávku v rozsahu a za cenu uvedenú v ponuke poddodávateľa. Formálne mal žalobca právo veta, t. j. právo v určených prípadoch neuzatvoriť zmluvu so žalovaným vybraným poddodávateľom, avšak ani existencia tohto práva neznamenalala právo žalobcu vyberať subdodávateľov, keďže v prípade jeho uplatnenia nového subdodávateľa vyberal opätovne žalovaný.

8. Skutočnosť, že žalovaný si bol vedomý toho, že cena diela presiahla finančný limit uvedený v bode 4.2 Zmluvy, vyplýva podľa prvoinštančného súdu aj z návrhu Dodatku č. 5 podpísaného dňa 13. 02. 2015 žalovaným, v ktorom navrhol zmenu finančného limitu na sumu 4.280.000,-- eur bez DPH ako predbežnú cenu diela, pričom tvrdenia žalovaného o nátlaku a vyhrážkach žalobcu, ktorými tento mal vymáhať jeho uzatvorenie, sa v konaní nepreukázali.

9. Podľa súdu prvej inštancie neobstojí procesná obrana žalovaného založená na interpretácii čl. IV. Zmluvy predsedom predstavenstva žalovaného, že obchodná marža sa podľa dohody mala uplatňovať vtedy, keď cena diela bola nižšia ako 3.800.000,-- eur bez DPH. Uvedený výklad je v rozpore so znením bodu 4.1.2. Zmluvy a bodu 4.1.3. Zmluvy a rovnako tento výklad popiera jeho vlastný postup, kedy na ním osobne podpísaných listoch určenia poddodávateľa sa nachádzal text, že pri fakturácii ceny poddodávky voči objednávateľovi si k uvedenej cene poddodávky žalobca pripočíta v zmysle čl. IV. bod 4.1, bod 4.1.2, resp. bod 4.1.3 Zmluvy obchodnú maržu vo výške 16 %, resp. vo výške 6 %. Keďže predseda predstavenstva je povinný vykonávať svoju pôsobnosť s odbornou starostlivosťou, nie je predpoklad, že by tieto ustanovenia listov určenia nachádzajúce sa priamo nad jeho podpisom 94-krát prehliadol, ako uviedol vo svojej výpovedi. Súd ďalej uviedol, že z obsahu bodu 4.16 Zmluvy vyplýva, že zmluvné strany už v čase podpisu zmluvy o dielo predpokladali, že cena diela sa môže odchýliť od parametrov dohodnutých v Zmluve, pričom skutočná cena diela vyfakturovaná žalobcom žalovanému mala byť uvedená až v dodatku k Zmluve uzatvorenom do 30 dní od doručenia poslednej faktúry, ktorou žalobca fakturoval žalovanému cenu diela. Predmetom tohto dodatku malo byť aj stanovenie skutočného rozsahu diela, ktorého sa táto cena diela týka. K uzatvoreniu tohto dodatku však nikdy nedošlo.

10. Podľa názoru súdu prvej inštancie prvoradou povinnosťou, ktorá podmieňovala dodržanie v bode 4.2 Zmluvy dohodnutého finančného limitu ceny diela, bolo stanovenie rozsahu diela prostredníctvom výkazu výmer, v ktorom mal žalovaný presne určiť, čo malo byť za takto určenú celkovú cenu diela žalobcom zhotovené, k čomu však v dôsledku porušenia zmluvných povinností zo strany žalovaného nedošlo. Zmluvný postup pri výbere poddodávateľov a z toho vyplývajúceho rozsahu stavebných prác a dodávok materiálov a určení ich ceny (v zmysle bodu 2.2 Zmluvy) ako aj určenia ceny diela (v zmysle bodu 4.1 Zmluvy), bol žalobcom dodržaný a schválený žalovaným, ktorý v jednotlivých listoch určenia

poddodávateľa vybral poddodávateľa príslušnej časti diela, odsúhlasil cenu poddodávky a uviedol výslovný pokyn žalobcovi, aby mu vyfakturoval cenu poddodávky aj s dohodnutou obchodnou maržou. Uzatvorením zmluvy o dielo žalovanému ako objednávateľovi vznikol záväzok zaplatiť žalobcovi ako zhotoviteľovi cenu za dielo určenú spôsobom uvedeným v Zmluve. Dielo v zmysle Zmluvy o dielo č. 1655/2014 bolo žalobcom riadne vykonané a v zmysle Protokolu o odovzdaní a prevzatí diela zo dňa 16. 02. 2015 kompletne ukončené, funkčné, prevádzkyschopné a bez väd a nedorobkov brániacich užívaniu. Záverečný súpis vykonaných prác ako i sumár konečnej ceny diela žalobca žalovanému zaslal e-mailom zo dňa 04. 05. 2015, súpisy vykonaných prác žalobca taktiež priložil tak k faktúre č. 401505004 zo dňa 18. 05. 2015 ako aj k dobropisu č. 450509003 zo dňa 30. 09. 2015. Súd prvej inštancie na základe takto zisteného skutkového stavu a uvedeného právneho posúdenia veci posúdil žalobu v časti o zaplatenie istiny ako dôvodnú.

11. Keďže žalovaný ako dlžník žalobcu sa dostal do omeškania s plnením peňažného záväzku, v dôsledku čoho mu vznikla povinnosť zaplatiť žalobcovi úroky z omeškania, priznal súd prvej inštancie žalobcovi aj nárok na zaplatenie týchto úrokov v zákonnej výške 9,05 % ročne zo sumy 687.434,50 eur od 25. 06. 2015 do zaplatenia. Poukázal na bod 4.7 Zmluvy, podľa ktorej lehota splatnosti faktúr je do 35 dní od ich doručenia žalovanému; z listu žalovaného zo dňa 15. 06. 2015 vyplýva, že faktúra č. 401505004 mu bola doručená dňa 20. 05. 2015.

12. Súd prvej inštancie žalobe vyhovel aj v časti o zaplatenie zmluvnej pokuty vo výške 0,03 % denne. Uviedol, že strany si pre prípad, že žalovaný sa dostane do omeškania s úhradou ktorejkoľvek faktúry, v bode 7.2 Zmluvy dohodli právo žalobcu uplatniť voči žalovanému zmluvnú pokutu vo výške 0,03 % z dlžnej čiastky za každý deň omeškania. Súd prvej inštancie mal za to, že sa nejedná o neprimerane vysokú zmluvnú pokutu, účastníci si predmetnú sankciu dohodli, žalovaný s dohodnutou výškou zmluvnej pokuty súhlasil, pričom svoju povinnosť zaplatiť žalobcovi svoj dlh nesplnil, čím hrubým spôsobom porušil jednu z najzákladnejších povinností účastníkov obchodnoprávných vzťahov, a to zaplatiť dohodnutú cenu za riadne a včas dodané plnenia. Napokon súd prvej inštancie priznal žalobcovi aj nárok na zaplatenie paušálnych nákladov spojených s uplatnením pohľadávky. V konaní mal žalobca plný úspech, preto mu súd prvej inštancie priznal nárok na náhradu trov konania vo výške 100 %.

13. Na odvolanie žalovaného proti prvoinštančnému rozsudku z dôvodov podľa § 365 ods. 1 písm. b/, f/ a h/ zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok (ďalej len „C. s. p.”), Krajský súd v Banskej Bystrici ako súd odvolací, rozsudkom č. k. 43Cob/85/2020-1207 zo dňa 10. 06. 2021, rozsudok súdu prvej inštancie vo výroku I. podľa § 388 C. s. p. zmenil tak, že žalobu zamietol. Odvolací súd zmenil rozsudok prvoinštančného súdu aj v závislom výroku II. tak, že žalovanému priznal proti žalobcovi nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100 %. Napokon výrokom III. odvolací súd priznal žalovanému proti žalobcovi aj nárok na náhradu trov odvolacieho konania, rovnako v rozsahu 100 %.

14. Odvolací súd mal za to, že súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k niektorým nesprávnym skutkovým zisteniam, preto v súlade s ust. § 384 ods. 1 C. s. p., zopakoval dokazovanie Zmluvou o dielo č. 1655/2014 zo dňa 04. 02. 2014, vrátane jej Prílohy č. 7 a za tým účelom nariadil pojednávanie na deň 10. 06. 2021.

15. Odvolací súd v odôvodnení svojho rozhodnutia poukázal na ust. § 536 ods. 1, ods. 3 a § 546 ods. 1 Obchodného zákonníka (ďalej len „ObchZ”) a konštatoval, že žalobca sa podanou žalobou na základe Zmluvy o dielo č. 1655/2014 zo dňa 04. 02. 2014 domáhal úhrady časti ceny diela, ktorú určil ako rozdiel medzi sumou uvedenou v prvej vete bodu 4.2 Zmluvy, t. j. sumou 3.800.000,-- eur bez DPH a sumou určenou podľa čl. IV. bod 4.1 Zmluvy ako súčet cien všetkých vykonaných prác a dodávok uvedených v listoch určenia poddodávateľa, ku ktorej pripočítal obchodnú maržu 16 %, resp. 6 %. Súd prvej inštancie dospel k záveru, že žalovaný porušil svoju zmluvnú povinnosť podľa čl. I. bod 1.2 a čl. III. bod 3.2 Zmluvy, keď nevypracoval a žalobcovi neodovzdal výkaz výmer, a teda žalovaný ako objednávateľ jednoznačne nepopísal a nekvantifikoval stavebný objekt, ktorý mal byť zhotovený za cenu

3.800.000,-- eur bez DPH, preto sa nemôže odvolávať na zmluvne dohodnutý maximálny limit ceny diela. Za takejto situácie nemôže byť cena diela uvedená v článku IV. bod 4.2 Zmluvy považovaná za maximálnu cenu diela, ktorú mal dostať žalobca zaplatenú bez ohľadu na to, aké subdodávky a v akej cene žalovaný vyberie.

16. Žalovaný v odvolaní nesúhlasil so skutkovými zisteniami a právnym záverom súdu prvej inštancie a zotrval na obrane uvádzanej v konaní na prvoinstančnom súde spočívajúcej v tvrdení, že cena diela podľa Zmluvy je striktné zhora ohraničená sumou 3.800.000,-- eur a že Zmluva nemá ustanovenie, že v prípade, ak žalovaný ucelený výkaz výmer podľa článku IV. bod 1.2 Zmluvy nedodá, tak sa ustanovenie o maximálnej cene diela nepoužije. Zdôraznil, že medzi stranami neexistovala žiadna pochybnosť o vymedzení diela. Žalobca aj v odvolacom konaní zotrval na tvrdení, že v Zmluve nebola dohodnutá konkrétna cena diela, ale v čl. IV bod 4.1 Zmluvy bol dohodnutý len postup, akým sa cena diela určí a suma 3.800.000,-- eur bez DPH sa vzťahovala iba na rozsah diela uvedený v čl. I. bod 1.2 Zmluvy, ktorý nebol v čase podpisu Zmluvy známy a ktorý mal dodatočne určiť žalovaný výkazom výmer. Sumu 3.800.000,-- eur bez DPH preto nemožno podľa neho považovať za neprekročiteľnú.

17. V konaní na súde prvej inštancie nebolo podľa odvolacieho súdu sporné, že dňa 04. 02. 2014 žalobca ako zhotoviteľ a žalovaný ako objednávateľ uzatvorili v písomnej forme Zmluvu o dielo č. 1655/2014 na stavbu „HYPERMARKET ARDIS Šamorín“. Sporná nebola ani skutočnosť, že článok I. Zmluvy upravoval predmet zmluvy a článok IV. Zmluvy upravoval cenu diela. V čl. IV. bod 4.1 sa zmluvné strany dohodli na špecifikovanom spôsobe tvorby ceny diela a v čl. IV. bod 4.2 veta prvá sa zmluvné strany dohodli, že celková cena diela v rozsahu uvedenom v článku I. zmluvy určená spôsobom uvedeným v čl. IV.

bod 4.1 nesmie prekročiť sumu 3.800.000,-- eur bez DPH. Sporným v konaní bolo, či cena diela určená spôsobom dohodnutým v čl. IV. bod 4.1 Zmluvy mohla byť vyššia ako suma uvedená v čl. IV. bod 4.2 Zmluvy, t. j. ako suma 3.800.000,-- eur bez DPH.

18. Odvolací súd ako prejudiciálnu otázku najskôr vyhodnocoval, či medzi stranami došlo k platnému uzatvoreniu zmluvy o dielo. t. j. či došlo k určeniu diela. Poukázal na čl. I. bod 1.1. Zmluvy, v ktorom sa strany dohodli, že „Predmetom tejto zmluvy je záväzok zhotoviteľa vykonať pre objednávateľa dielo - stavbu „HYPERMARKET ARDIS Šamorín“ (ďalej i „dielo“) nachádzajúcu sa na Kasárenskej ulici v Šamoríne, na pozemkoch registra C parc. č. X/X, X/X, X/X, X/X, X/XX, XX/X, XX/X, XX, XX, XX, XX; registra E parc. č. XXXX/XXX, k. ú. Š. a záväzok objednávateľa zaplatiť zhotoviteľovi za vykonanie diela dohodnutú cenu.“ Strany teda v čl. I. bod 1.1 Zmluvy ako dielo určili stavbu „HYPERMARKET ARDIS Šamorín“, ktorú následne v Zmluve uvádzali už len pojmom „dielo“ tak, ako to vyjadrili priamo v čl. I. bod 1.1, v ktorom za označením diela uviedli text v zátvorke (ďalej i „dielo“), pričom aj samotnú zmluvu strany nazvali „Zmluva o dielo č. 1655/2014 na stavbu „HYPERMARKET ARDIS Šamorín“. Stavbu „HYPERMARKET ARDIS Šamorín“ strany ako odovzdávané dielo uviedli aj v písomnom Protokole o odovzdaní a prevzatí diela zo dňa 16. 02. 2015, v ktorom odovzdávané dielo označili ako realizácia diela stavby „HYPERMARKET ARDIS Šamorín“. V čl. I. bod 1.2 Zmluvy sa zmluvné strany dohodli, že „Rozsah diela bude vymedzený výkazom výmer (príloha č. 1 tejto zmluvy) spracovaným objednávateľom na základe realizačnej projektovej dokumentácie, ktorá sa po jej odovzdaní zhotoviteľovi stane spolu s výkazom výmer spracovaným na jej základe prílohou č. 4 tejto zmluvy.“ a v čl. IV. bod 4.2 veta druhá Zmluvy sa dohodli, že „Vzhľadom k tomu, že ku dňu podpisu tejto zmluvy nie je známy celkový rozsah diela, zmluvné strany sa dohodli, že za dodržanie a neprekročenie uvedenej celkovej ceny diela budú zodpovedať spoločne, a to najmä vhodným výberom poddodávateľov, materiálov a technických riešení podľa čl. II. bod 2.2 zmluvy“.

19. Odvolací súd uviedol, že dielom sa podľa § 536 ods. 3 ObchZ rozumie aj zhotovenie stavby. Za stavby sa vo všeobecnosti považujú stavebné diela bez ohľadu na ich stavebnotechnické vyhotovenie či účel. Stotožniac sa s konštatovaním súdu prvej inštancie uviedol, že výkaz výmer je zoznam prác a materiálov s vyčíslenými množstvami, ktoré je potrebné urobiť a dodať na zhotovenie stavby. Výkaz výmer však predstavuje len položkovité vyjadrenie jednotlivých stavebných a montážnych prác v

merných jednotkách vyplývajúcich z projektovej dokumentácie, prípadne zo zámeru objednávateľa, ale opis stavby, jej výzor aj funkčnosť, ako aj priebeh stavebného procesu, sú súčasťou projektovej dokumentácie ako súboru technickej správy, výkresovej dokumentácie a súvisiacich podkladov doplnených textovou časťou, pričom výkaz výmer sa spracúva práve podľa projektovej dokumentácie. Odvolací súd preto vyslovil právny názor, že pokiaľ má byť dielom zhotovenie stavby, z hľadiska zákonnej požiadavky určenia diela ako náležitosti zmluvy o dielo je potrebné rozlišovať medzi definovaním konkrétnej stavby ako takej a vymedzením množstva konkrétnych stavebných prác a materiálov potrebných na zhotovenie stavebného objektu.

20. Odvolací súd poukázal na to, že strany v Zmluve o dielo č. 1655/2014 osobitné požiadavky na výkaz výmer neuvedli. Pokiaľ svedkovia W.. M. Y. a W.. I. E. vo svojich výpovediach poukazovali na výkaz výmer, bolo to v kontexte toho, že bol potrebný na určenie ceny stavby, resp. ceny poddodávok. Ani jeden zo svedkov však neuviedol, že výkaz výmer bol potrebný na to, aby vôbec vedeli, aká stavba má byť zhotovená alebo aké postupy sú na realizáciu stavby potrebné. Odvolací súd zdôraznil, že v stavebníctve sa výkaz výmer vo všeobecnosti, spolu so súpisom položiek, používa ako základ pre spracovanie rozpočtu stavby a výpočet výslednej ceny stavby. Výkaz výmer tak už zo svojej podstaty nemôže byť tým dokumentom, ktorý má určovať, aká stavba má byť zhotovená.

Dokumentom, ktorý stavbu vymedzuje a charakterizuje, je projektová dokumentácia, ktorá podrobne spracúva všetky požiadavky na riešenie a uskutočnenie stavby tak, aby ju zhotoviteľ vedel realizovať. Požiadavke, aby strany v Zmluve č. 1655/2014 dostatočne určili stavbu ako dielo, nebránila skutočnosť, že v čase podpisu Zmluvy bola vypracovaná len projektová dokumentácia pre územné rozhodnutie. Dokumentácia

pre územné rozhodnutie totiž obsahuje dostatočné podklady pre identifikovanie stavby, keď o. i. obsahuje architektonické riešenie stavby, jej hmotové členenie, vzhľad a pôdorysné usporiadanie (§ 3 ods. 4 písm. c/ vyhlášky č. 453/2000 Z. z., ktorou sa vykonávajú niektoré ustanovenia stavebného zákona), ako aj údaje o základnom stavebnotechnickom a konštrukčnom riešení stavby vo väzbe na základné požiadavky na stavby (§ 3 ods. 4 písm. d/ vyhlášky č. 453/2000 Z. z.).

21. Odvolací súd na základe konštatovaného vyslovil názor, že v čase uzavretia Zmluvy o dielo č. 1655/2014 síce nebolo možné určiť detailne v merných jednotkách množstvá konkrétnych prác a materiálov, ktoré budú potrebné na zhotovenie stavby „HYPERMARKET ARDIS Šamorín“, bolo však možné určiť, aká konkrétna stavba má byť dielom, a teda bolo možné určiť, že dielom bude stavba „HYPERMARKET ARDIS Šamorín“. Medzi stranami nikdy nebol spor o tom, že žalobca pre žalovaného ako dielo mal zhotoviť stavbu „HYPERMARKET ARDIS Šamorín“. Rovnako medzi stranami nikdy nebol spor o tom, že žalobcom zhotovenú a žalovanému odovzdanú stavbu obidve strany bez akýchkoľvek pochybností považujú za stavbu „HYPERMARKET ARDIS Šamorín“ a súčasne ju považujú za dielo zhotovené podľa Zmluvy o dielo č. 1655/2014 zo dňa 04. 02. 2014, keď aj podanou žalobou sa žalobca domáhal úhrady ceny diela práve za stavbu „HYPERMARKET ARDIS Šamorín“ zhotovenú na základe Zmluvy o dielo č. 1655/2014 zo dňa 04. 02. 2014.

22. Poukázaním na nález Ústavného súdu Slovenskej republiky (ďalej len „Ústavný súd SR“, „ústavný súd“ alebo „ÚS SR“) sp. zn. I. ÚS 640/2014 zo dňa 01. 04. 2015 dospel odvolací súd k záveru, že strany určite a zrozumiteľne určili dielo už tým, že v čl. I. bod 1.1 Zmluvy sa dohodli, že dielom je stavba „HYPERMARKET ARDIS Šamorín“, pričom označená stavba ako dielo bola žalobcom aj zhotovená a za stavbu „HYPERMARKET ARDIS Šamorín“ ako dielo sa žalobca v posudzovanej veci domáhal zaplataenia ceny diela. Na základe uvedeného, Zmluva o dielo č. 1655/2014 zo dňa 04. 02. 2014 požiadavku platného právneho úkonu, podľa názoru odvolacieho súdu, spĺňa. Poukázal aj na to, že ak by medzi zmluvnými stranami nedošlo k dohode o určení diela, následkom toho by bola absolútna neplatnosť celej Zmluvy č. 1655/2014, pretože určenie diela je podstatnou obsahovou náležitosťou pre vymedzenie zmluvy o dielo. Pri neplatnej zmluve strany nemajú nárok na zmluvné plnenie, ale v zmysle zásad pre vydanie bezdôvodného obohatenia sú povinné vrátiť si všetko, čo podľa neplatnej zmluvy dostali (§ 457 Občianskeho zákonníka; ďalej len „OZ“). Poukázal aj na to, že zmluva o dielo uzavretá

podľa ustanovení obchodného práva síce pre svoju platnosť písomnú formu nevyžaduje, avšak v prípade, ak strany prejavia vôľu uzavrieť zmluvu písomne, podľa § 272 ods. 1 ObchZ zmluva pre platnosť písomnú formu vyžaduje. Preto, ak strany uzavru zmluvu o dielo podľa ustanovení obchodného práva v písomnej forme a ak následne je zmluva vyhodnotená ako neplatná, len zo skutočnosti, že strany sa správali ako zmluvné strany, t. j. subjekt, ktorý mal byť objednávateľom, umožnil subjektu, ktorý mal byť zhotoviteľom, aby dielo zhotovil, nie je možné dospieť k záveru, že bola medzi nimi uzavretá iná zmluva o dielo v konkludentnej forme. Zmluvu neplatnú pre nedostatok formy totiž nie je možné vyhodnotiť ako zmluvu uzavretú v inej forme. Právnym následkom neplatného právneho úkonu je vždy vznik nároku na vydanie bezdôvodného obohatenia podľa § 451 a nasl. OZ, keď skutkovou podstatou bezdôvodného obohatenia podľa § 451 ods. 2 OZ je aj majetkový prospech získaný plnením z neplatného právneho úkonu a podľa § 457 OZ, ak je zmluva neplatná, je každý z účastníkov povinný vrátiť druhému všetko, čo podľa nej dostal.

23. Poukázaním na § 536 ods. 3 ObchZ odvolací súd uviedol, že cena diela je stanovená buď ako cena dohodnutá, kedy strany v zmluve uvedú konkrétnu peňažnú sumu alebo ako cena určiteľná, kedy strany v zmluve uvedú spôsob, resp. postup, podľa ktorého sa cena diela určí. Žalobca a žalovaný ako zmluvné strany sa v čl. IV. bod 4.1 Zmluvy dohodli na špecifikovanom spôsobe tvorby ceny diela, ktorý vychádzal z toho, že cenu prác a dodávok potrebných na realizáciu diela, ktoré bude žalobca realizovať prostredníctvom poddodávateľov, zmluvné strany určia tak, že k cene priamej poddodávky odsúhlasenej objednávateľom si zhotoviteľ pripočíta obchodnú maržu vo výške 16 % z ceny priamej poddodávky, resp. režijnú prirážku vo výške 6 %, a teda strany sa v čl. IV. bod 4.1 Zmluvy dohodli na spôsobe určenia ceny diela. V čl. IV. bod 4.2 veta prvá Zmluvy sa strany dohodli, že celková cena diela v rozsahu uvedenom v čl. I. Zmluvy určená spôsobom uvedeným v bode 4.1 tohto článku nesmie prekročiť sumu 3.800.000,-- eur bez DPH. Strany tak v čl. IV. bod 4.1 Zmluvy síce určili spôsob určenia ceny diela, ale súčasne v čl. IV. bod 4.2 veta prvá Zmluvy určili aj sumu, ktorú celková určiteľná cena diela prekročiť nesmie. Odvolací súd zdôraznil, že dohoda o cene diela je plne ovládaná princípom zmluvnej voľnosti strán (§ 263 ObchZ) čo znamená, že je vždy na zhode prejavu vôle objednávateľa a zhotoviteľa, na akej výške ceny sa dohodnú alebo ako určia spôsob určenia ceny. Zo žiadneho ustanovenia Obchodného zákonníka nevyplýva a princípu zmluvnej voľnosti nebráni, ak strany v zmluve určia nielen spôsob určenia ceny, ale súčasne dohodnú aj konkrétnu peňažnú sumu, ktorú určiteľná cena dosiahnuť môže, resp. presiahnuť nemôže. Preto, ak strany popri spôsobe určenia ceny diela dohodnú aj sumu, ktorú určiteľná cena nesmie prekročiť, je potrebné túto sumu hodnotiť ako hornú hranicu ceny diela, teda ako maximálnu cenu diela, ktorú je objednávateľ povinný zhotoviteľovi zaplatiť. Strany sa v čl. IV. bod 4.2 Zmluvy zároveň dohodli, že v prípade, ak konečná cena diela bude nižšia ako cena uvedená v prvej vete tohto bodu, t. j. suma 3.800.000,-- eur bez DPH, tak žalobca ako zhotoviteľ má nárok na odmenu vo výške 50 % z rozdielu medzi sumou 3.800.000,-- eur bez DPH a konečnou cenou diela zhotoveného podľa Zmluvy. Aj z takéhoto dojednania zmluvných strán odvolací súd usúdil, že sumu 3.800.000,-- eur bez DPH v čase podpisu Zmluvy zmluvné strany považovali za sumu, ktorú určiteľná cena neprekročí. Ak by totiž strany v čase podpisu Zmluvy mali za to, že cena diela určená spôsobom dohodnutým v čl. IV. bod 4.1 Zmluvy môže byť vyššia než suma 3.800.000,-- eur bez DPH, je dôvodné predpokladať, že by prípad, ak konečná cena diela bude vyššia ako suma 3.800.000,-- eur, upravili v zmluvných dojednaniach tak, ako upravili prípad, ak konečná cena diela bude nižšia ako suma 3.800.000,-- eur bez DPH. Suma 3.800.000,-- eur bez DPH zodpovedal aj súčet všetkých dohodnutých splátok podľa čl. IV. bod 4.4 Zmluvy, ktorými mala byť cena diela uhradená. Ak by strany sumu 3.800.000,-- eur bez DPH nepovažovali za hornú hranicu ceny diela, museli by sumu prevyšujúcu 3.800.000,-- eur bez DPH zahrnúť aj do rozdelenia ceny na úhradu splátok. Strany však v žiadnej

zo splátok nekalkulovali s tým, že by cena mohla byť vyššia ako 3.800.000,-- eur bez DPH. Práve naopak, upravili len prípad, že konečná cena diela bude nižšia ako suma 3.800.000,-- eur bez DPH a vtedy si žalobca ako zhotoviteľ mohol vo faktúre za poslednú ôsmu splátku vyčísliť dohodnutú odmenu. Inú úpravu výšky splátok strany v Zmluve nedohodli. Skutočnosť, že v čase podpisu Zmluvy, resp. predzmluvných jednaní mali strany za to, že konečná cena diela nepresiahne sumu 3.800.000,-- eur bez DPH, resp. bude nižšia ako táto suma, bola v konaní na súde prvej inštancie potvrdená aj výpoveďou predsedu predstavenstva obchodnej spoločnosti žalovaného Ing. Miroslava Vrbana. Rovnako aj svedok

W.. I. E. v konaní na súde prvej inštancie uviedol, že od začiatku sa skôr bavilo o tom, že čo s tým, čo ušetrí, nie čo s tým, čo prekročí. Pokiaľ si aj strany dohodli spoločnú zodpovednosť za dodržanie a neprekročenie ceny, osobitne zmluvne nedohodli postup v prípade, ak by konečná cena diela bola vyššia ako suma 3.800.000,-- eur bez DPH, čo tiež nasvedčuje tomu, že v čase uzatvorenia zmluvy mali za to, že cena sumu 3.800.000,-- eur bez DPH prekročiť nesmie.

24. Odvolací súd ďalej uviedol, že zmluvné strany sa síce v čl. IV. bod 4.16 Zmluvy zaviazali, že do 30 dní od doručenia poslednej faktúry, ktorou zhotoviteľ fakturuje objednávateľovi cenu diela, uzavruť dodatok k Zmluve, v ktorom uvedú skutočnú cenu diela vyfakturovanú zhotoviteľom objednávateľovi a uvedú skutočný rozsah diela, ktorého sa táto cena diela týka (napr. priložením výkazu výmer skutočne vykonaných prác), ale ani z tohto zmluvného dojednania nie je možné usúdiť, že celková určiteľná cena diela, t. j. skutočná cena diela, mohla byť vyššia ako 3.800.000,-- eur bez DPH, keďže fakturácia vychádzala

z dohody o splátkach a žalobca ako zhotoviteľ bol podľa čl. IV. bod 4.6 Zmluvy oprávnený vystaviť faktúru na zaplatenie príslušnej splátky ceny za dielo až po splnení podmienok uvedených pri príslušnej splátke ceny za dielo podľa bodu 4.4 čl. IV. Zmluvy. Odvolací súd zdôraznil, že výška žiadnej dohodnutej splátky nekalkulovala s cenou vyššou ako suma 3.800.000,-- eur bez DPH, ani neboli dohodnuté žiadne zmluvné podmienky, kedy a ako by mal žalobca takúto sumu fakturovať, t. j. domáhať sa jej úhrady.

25. Odvolací súd vyslovil ďalej názor, že skutočnosť, že suma 3.800.000,-- eur bez DPH bola sumou, ktorú určiteľná cena diela nemala presiahnuť, preukazuje aj to, že vo februári 2015 zmluvné strany mienili uzatvoriť Dodatok č. 5 k Zmluve o dielo

č. 1655/2014, pričom zmena sa mala týkať práve čl. IV. bod 4.2 Zmluvy. Zmluvné strany v čl. I. ods. 1 Dodatku č. 5 uviedli, že vzhľadom na to, že v čase podpisu tohto Dodatku nie je známa konečná celková cena diela, pričom odhad jej výšky zistenej v čase podpisu Dodatku postupom podľa čl. IV. bod 4.1 Zmluvy je 4.380.000,-- eur bez DPH, zmluvné strany sa dohodli na zvýšení celkovej ceny diela uvedenej v čl. IV. bod 4.2 Zmluvy a zmene čl. IV. bod 4.2 Zmluvy tak, že bude znieť „Zmluvné strany sa dohodli, že celková cena diela

v rozsahu uvedenom v čl. I tejto zmluvy určená spôsobom uvedeným v ods. 4.1 tohto článku nesmie prekročiť sumu 4.280.000,-- eur bez DPH. Túto sumu považujú zmluvné strany za predbežnú cenu diela.“. Na rozdiel od pôvodného znenia Zmluvy č. 1655/2014, strany v Dodatku č. 5 mienili upraviť aj prípad, že určiteľná cena bude vyššia ako suma 4.280.000,-- eur, keď článok I. bod 5 Dodatku znel „Ak súčet cien (bez DPH) všetkých poddodávok na dielo a k nim pripočítanej obchodnej marže zhotoviteľa a režijnej prirážky (bez DPH) podľa čl. IV. ods. 4.1 Zmluvy bude vyšší ako suma 4.280.000,--eur, o výšku rozdielu týchto dvoch súm sa zníži časť výťažku z nárokov zhotoviteľa voči svojim subdodávateľom na dielo, ktorú má zhotoviteľ podľa ods. 4 tohto článku Dodatku vyplatiť objednávateľovi.“. Svedok W.. M. Y., ktorý v čase podpisu Zmluvy bol predsedom predstavenstva obchodnej spoločnosti žalobcu, síce na výslovnú otázku uviedol, že pred uzatvorením Zmluvy neboli strany na maximálnej cene diela dohodnuté, ale v úvode svojej výpovede uviedol, že ustanovenie zodpovedajúce čl. IV. bod 4.2 veta prvá Zmluvy má žalobca takmer v každej zmluve a má zamedziť tomu, aby zvýšenie ceny nebolo jednostranným aktom. Ak teda strany mienili uzatvoriť Dodatok č. 5, ktorý sa týkal aj zmeny čl. IV. bod 4.2 Zmluvy, práve Dodatok č. 5 mal byť tou dvojstrannou dohodou, ktorou by sa suma uvedená v čl. IV. bod 4.2 Zmluvy zvýšila. Ak strany v čl. IV. bod 4.2 veta prvá Zmluvy dohodli sumu, ktorú celková cena diela určená spôsobom podľa čl. IV. bod 4.1 Zmluvy nesmie prekročiť, bola suma 3.800.000,-- eur bez DPH maximálnou sumou, ktorú určiteľná cena diela mohla dosiahnuť. Ak by totiž strany nemienili výšku určiteľnej ceny ohraničiť, bolo by dojednanie čl. IV. bod 4.2 veta prvá Zmluvy nadbytočné.

26. Odvolací súd v ďalšom uviedol, že súd prvej inštancie hodnotil sumu 3.800.000,-- eur bez DPH ako zmluvne dohodnutý maximálny limit ceny, pričom dospel

k záveru, že žalovaný porušil zmluvnú povinnosť dodať žalobcovi výkaz výmer, čím nestanovil rozsah diela, a preto nemôže byť cena diela uvedená v čl. IV. bod 4.2 Zmluvy považovaná za maximálnu cenu

diela. Žalovaný v odvolaní s týmto záverom prvoinštančného súdu nesúhlasil a mal za to, že Zmluva nemá ustanovenie, že v prípade, ak ucelený výkaz výmer žalobcovi nedodá, tak sa ustanovenie o maximálnej cene diela nepoužije. Súčasne namietol aj záver súdu prvej inštancie, v ktorom presne a určito nešpecifikoval stavebný objekt hypermarketu.

27. V nadväznosti na uvedené odvolací súd konštatoval, že výkaz výmer určuje konkrétne práce a materiály v merných jednotkách, a teda slúži na správne spočítanie množstiev potrebných materiálov a realizovaných prác. Výkaz výmer však realizovaný stavebný objekt nepopisuje, ani nevymedzuje jeho rozsah, ale popis a rozsah diela vymedzuje projektová dokumentácia, podľa ktorej sa výkaz výmer spracúva. Na výkaz výmer vyslovene neodkazoval ani článok IV. bod 4.2 veta prvá Zmluvy, v ktorom sa strany dohodli, že celková cena diela v rozsahu uvedenom v článku I. určená spôsobom uvedeným v bode 4.1 nesmie prekročiť sumu 3.800.000,-- eur bez DPH. Strany totiž v čl. IV. bod 4.2 veta prvá Zmluvy dielo z hľadiska jeho rozsahu špecifikovali odkazom na čl. I. Zmluvy. Pretože dokumentom spôsobilým vymedziť rozsah diela, t. j. jeho opis, vzhľad, funkčnosť a priebeh stavebného procesu, nie je výkaz výmer, ale týmto dokumentom je projektová dokumentácia, za dielo v rozsahu uvedenom v čl. I. Zmluvy je potrebné považovať stavbu „HYPERMARKET ARDIS Šamorín“, ktorej rozsah vymedzovala realizačná projektová dokumentácia, podľa ktorej bolo možné spracovať aj výkaz výmer. Medzi stranami nebolo sporné, že realizačnú projektovú dokumentáciu žalovaný žalobcovi odovzdal a rovnako medzi stranami nikdy nebol spor o kvantitatívnom a kvalitatívnom rozsahu diela tak, ako ho žalobca zhotovil a žalovanému odovzdal, keď aj v Protokole o odovzdaní a prevzatí diela zo dňa 16. 02. 2015 strany konštatovali, že dielo je kompletne ukončené, funkčné a prevádzkyschopné a je odovzdané bez väd a nedorobkov brániacich užívaniu. Navyše, v zmysle čl. III. bod 3.2 Zmluvy žalovaný mal výkaz výmer dodávať po častiach spolu s príslušnou časťou realizačnej projektovej dokumentácie, a teda žalovaný nemal zmluvnú povinnosť dodať žalobcovi ucelený výkaz výmer. Preto, ak aj žalovaný výkaz výmer žalobcovi nedodal, nemalo to za následok, že rozsah diela nebol určený a ani táto okolnosť nezakladala dôvod, aby sa zmluvné dojednanie o sume, ktorú určiteľná cena diela nemá prekročiť, neaplikovalo. Odvolací súd na základe uvedeného ako nesprávny vyhodnotil záver súdu prvej inštancie, že tým, že žalovaný nedodal žalobcovi výkaz výmer, žalovaný ako objednávateľ jednoznačne nepopísal a nekvantifikoval stavebný objekt, ktorý mal byť zhotovený. Za nesprávny odvolací súd vyhodnotil aj záver súdu prvej inštancie o tom, že z dôvodu nedodania výkazu výmer nemôže byť suma 3.800.000,-- eur považovaná za maximálnu cenu diela.

28. Odvolací súd pokračoval v konštatovaní, že tak ako požiadavke dostatočne určiť dielo nebránila skutočnosť, že v čase podpisu Zmluvy č. 1655/2014 bola vypracovaná len projektová dokumentácia pre územné rozhodnutie, nebránila dohode o cene diela skutočnosť, že v čase podpisu Zmluvy č. 1655/2014 realizačná projektová dokumentácia nebola vypracovaná. Poukázal na to, že návrh Zmluvy č. 1655/2014 vypracoval žalobca a v konaní nebolo tvrdené, že žalovaný do Zmluvy zasiahol takým zásadným spôsobom, že by to malo za následok, že ustanovenie čl. IV. bod 4.1 a bod 4.2 Zmluvy ako prvý použil žalovaný.

29. Pokiaľ žalobca na pojednávaní konanom na odvolacom súde mal za to, že odvolací súd šiel proti výslovnému obsahu Zmluvy, keď dospel k záveru, že rozsah diela sa nerovná výkazu výmer, odvolací súd zdôraznil, že ak výkaz výmer vo svojej podstate je len dokumentom spôsobilým určiť v merných jednotkách množstvo prác a materiálov potrebných na zhotovenie stavby, nemôžu mu ani zmluvné strany priznávať viac účinku než má. Hoci na súde prvej inštancie bolo vykonané dokazovanie, či žalovaný žalobcovi výkaz výmer dodal, ani z tohto dokazovania nevyplývalo, že výkaz výmer bol potrebný na definovanie rozsahu stavby, ale mohol byť potrebný len na zadanie jednotlivých prác pre poddodávateľov a určenie ceny poddodávky. Odvolací súd nesúhlasil s tvrdením žalobcu, že v čase podpisu Zmluvy nevedel, čo má realizovať. Mal za to, že žalobca v čase podpisu Zmluvy nevedel len množstvá konkrétnych prác a materiálov, ktoré budú na zhotovenie tejto stavby potrebné, vedel však, že ide realizovať dielo, ktorým je stavba „HYPERMARKET ARDIS Šamorín“. Zopakoval, že medzi stranami nebol žiadny spor o tom, že žalobca pre žalovaného ako dielo mal zhotoviť stavbu „HYPERMARKET ARDIS Šamorín“, že žalobcom zhotovenú a žalovanému odovzdanú stavbu strany považovali za stavbu „HYPERMARKET ARDIS Šamorín“ a že ju považovali za dielo zhotovené podľa

Zmluvy o dielo č. 1655/2014 zo dňa 04. 02. 2014. Strany síce v čl. I. bod 1.2 Zmluvy uviedli, že rozsah diela bude vymedzený výkazom výmer, ale podľa tvrdení samotného žalobcu stavba „HYPERMARKET ARDIS Šamorín“ bola zhotovená bez toho, aby vôbec žalovaný žalobcovi výkaz výmer dodal, z čoho tiež vyplýva, že nebol to výkaz výmer, ktorý mal rozsah diela určiť. Špecifikovanie množstva konkrétnych prác a materiálov potrebných na realizáciu stavebného objektu totiž nie je možné stotožniť s vymedzením rozsahu diela ako takého. Na pojednávaní konanom na odvolacom súde na výslovnú otázku súdu, ako a na základe čoho žalobca vedel, ako má dielo zhotoviť, keďže tvrdil, že rozsah diela mal byť určený výkazom výmer a tvrdil, že žalovaný mu výkaz výmer nedodal, žalobca len všeobecne uviedol, že do tohto právneho vzťahu vstupoval s vedomím, že v čase podpisu Zmluvy nepozná rozsah diela a uviedol tvrdenia o postupnej tvorbe ceny diela. Konkrétnu odpoveď na danú otázku však žalobca neuviedol. Ak by mal odvolací súd prisvedčiť tvrdeniu žalobcu, že v čase uzavretia Zmluvy č. 1655/2014 nevedel, čo má realizovať, nutne by táto okolnosť musela viesť k záveru, že Zmluva č. 1655/2014 je neplatná pre nedostatok základnej obsahovej náležitosti, ktorou je určenie diela. Ak by bola Zmluva č. 1655/2014 vyhodnotená ako neplatná, hoci žalobca stavbu „HYPERMARKET ARDIS Šamorín“ zhotovil a žalovanému odovzdal, nebolo by možné dospieť k záveru, že sa tak stalo na základe inej zmluvy o dielo uzatvorenej konkludentným spôsobom, pretože strany si pre platnosť Zmluvy o dielo dohodli písomnú formu a dôsledkom jej neplatnosti by bol nárok na vydanie bezdôvodného obohatenia. K záveru o uzatvorení samostatných zmlúv o dielo by nemohla viesť ani skutočnosť, že žalobca a žalovaný podpísali spolu 94 listov určenia poddodávateľa, keďže tieto listiny boli tvorené v súlade so zmluvnými dojednaniami podľa Zmluvy č. 1655/2014 a týkali sa tej stavby, ktorá mala byť ako dielo zhotovená na základe Zmluvy č. 1655/2014.

30. Odvolací súd na základe uvedeného dospel k záveru, že suma 3.800.000,-- eur bez DPH bola tou dohodnutou sumou, ktorú celková určiteľná cena stavby „HYPERMARKET ARDIS Šamorín“ nesmela prekročiť a stavba „HYPERMARKET ARDIS Šamorín“ bola tým dielom, ktoré za sumu maximálne 3.800.000,--eur bez DPH mal žalobca zhotoviť. Pretože šlo o dohodu zmluvných strán o maximálnej cene diela, bolo možné túto sumu (cenu) zmeniť len dohodou žalobcu a žalovaného ako zmluvných strán Zmluvy o dielo č. 1655/2014. Zmluva o dielo uzatvorená podľa ustanovení obchodného práva síce nepredstavuje zmluvný typ, ktorý zo zákona vyžaduje písomnú formu, avšak ak písomne uzavretá zmluva obsahuje ustanovenie, že sa môže meniť iba dohodou strán v písomnej forme, môže sa podľa § 272 ods. 2 ObchZ meniť iba písomne. Žalobca a žalovaný Zmluvu o dielo č. 1655/2014 uzatvorili v písomnej forme a v čl. XIV. Bod 14.2 Zmluvy sa dohodli, že každá zmena tejto zmluvy bude riešená osobitným dodatkom k zmluve v písomnej forme odsúhlaseným zmluvnými stranami. Preto k platnej dohode o zmene maximálnej ceny diela bola potrebná dohoda žalobcu a žalovaného v písomnej forme. Strany síce mienili uzatvoriť Dodatok č. 5, ktorým by sa o.i. menil aj čl. IV. bod 4.2 veta prvá Zmluvy, avšak k uzatvoreniu Dodatku č. 5. nedošlo.

31. Odvolací súd súhlasil so žalovaným, že úkonom, ktorý by mohol modifikovať maximálnu cenu za dielo, nie sú ani listiny určenia poddodávateľa. Už z označenia týchto listín je zrejmé, že ich účelom a zmyslom bol výber, resp. určenie poddodávateľa, keďže v čl. II. bod 2.2 Zmluvy sa žalobca zaviazal, že dielo zhotoví v plnom rozsahu prostredníctvom poddodávateľov, ktorých postup výberu bol uvedený v Prílohe č. 7 Zmluvy. Odvolací súd poukázal na to, že podľa čl. IV. bod 4.1.2 Zmluvy obchodná marža žalobcu zohľadňovala aj zodpovednosť žalobcu za financovanie stavby v rozsahu podľa Zmluvy. Navyše, v čl. IV. bod 4.2 Zmluvy si zmluvné strany dohodli spoločnú zodpovednosť za neprekročenie sumy 3.800.000,-- eur bez DPH, a to najmä vhodným výberom poddodávateľov. Neobstojí podľa odvolacieho súdu tvrdenie žalobcu, že právo vyberať poddodávateľov mal len žalovaný, pretože Príloha č. 7 Zmluvy, ktorá upravovala postup výberu poddodávateľov stavby, v bode 10. umožňovala žalobcovi ako zhotoviteľovi, ak s tým žalovaný ako objednávateľ súhlasil, vybrať na základe ponúkanej ceny a kvality poddodávky poddodávateľa a uzavrieť s ním zmluvu na realizáciu poddodávky. V závere Prílohy č. 7 bolo tiež upravené, že zhotoviteľ je oprávnený uzavrieť zmluvu iba s poddodávateľom vybraným na základe rozhodnutia objednávateľa. Obidve zmluvné strany teda mali nástroj na neprekročenie sumy 3.800.000,-- eur bez DPH. Aj keď na každom liste určenia poddodávateľa bola formulácia o tom, že žalobca si má pripočítať príslušnú obchodnú maržu, toto bolo súladné s článkom IV. bod 4.1.2, resp. 4.1.3 Zmluvy, čo ale nemohlo mať vplyv na okolnosť, že Zmluvou bola stanovená maximálna cena diela.

Listinám určenia poddodávateľa nie je možné prikladať väčší význam než mali mať, a to dodržanie stanoveného postupu výberu poddodávateľa podľa Prílohy č. 7 Zmluvy. Je preto bez právneho významu, že na základe listín určenia poddodávateľa strany boli, resp. mohli byť informované o priebežnom vývoji celkovej určiteľnej ceny diela. Bez právneho významu je aj skutočnosť, že súčet cien poddodávok podľa listín určenia poddodávateľa presiahol sumu 3.800.000,-- eur bez DPH, pretože strany mali písomne uzatvorenú Zmluvu č. 1655/2014, v ktorej mali dohodu o cene, vrátane maximálnej výšky, ktorú určiteľná cena nesmela prekročiť.

32. Z dôvodu, že medzi stranami nedošlo k písomnej dohode o zmene Zmluvy v sume, ktorá nesmela prekročiť určiteľnú cenu za zhotovené dielo, t. j. stavbu „HYPERMARKET ARDIS Šamorín“, vznikla žalovanému povinnosť zaplatiť žalobcovi cenu diela najviac v sume 3.800.000,-- eur bez DPH.

33. Poukázaním na § 546 ods. 1, § 549 ods. 1 a ods. 2 ObchZ odvolací súd zdôraznil, že žalobca v konaní ani len netvrdil, že došlo k dohode o rozšírení diela alebo k dohode o zmene diela. Nenastala ani situácia, že by došlo k vykonaniu navyšiac prácu, keď hoci na listoch určenia poddodávateľa č. 68, 77, 82, 90, 91, 93, 94 a č. 95 bolo uvedené, že má ísť o navyšiac práce, avšak predseda predstavenstva žalovaného Mgr. Miroslav Vrban v konaní na prvoinštančnom súde uviedol, že z hľadiska zadania práce navyšiac neboli na celej stavbe uskutočňované žiadne a svedok W.. M. Y. tiež uviedol, že nemá vedomosť o tom, že by navyšiac práce boli vykonané. Žalobca vykonal dielo v takom rozsahu, ako definovala realizačná projektová dokumentácia. Navyše, akékoľvek navyšiac práce mali byť podľa článku IV. bod 4.9 Zmluvy predmetom písomne uzatvoreného dodatku, pričom v konaní nebolo ani len tvrdené, že strany takýto dodatok uzatvorili.

34. Na doplnenie odvolací súd uviedol, že ak bola cena určená na základe rozpočtu, ohľadne ktorého zo zmluvy vyplýva, že sa nezaručuje jeho úplnosť, zhotoviteľ sa môže podľa § 547 ods. 2 ObchZ domáhať primeraného zvýšenia ceny, ak sa pri vykonávaní diela objaví potreba činností nezahrnutých do rozpočtu, pokiaľ tieto činnosti neboli predvídateľné v čase uzavretia zmluvy. Taktiež, ak cena bola určená na základe rozpočtu, ktorý sa podľa zmluvy považuje za nezáväzný, zhotoviteľ sa môže podľa § 547 ods. 3 ObchZ domáhať, aby sa určilo zvýšenie ceny o sumu, o ktorú nevyhnutne prevýši náklady účelne vynaložené zhotoviteľom, náklady zahrnuté do rozpočtu. Rozpočet, na základe ktorého sa cena diela určuje, pritom musí byť známy a existujúci do uzavretia zmluvy. V posudzovanej veci však cena nebola tvorená podľa rozpočtu a podľa rozpočtu nebola určená ani suma 3.800.000,-- eur bez DPH. Ako vo svojej výpovedi uviedol svedok W.. M. Y., označená suma bola určená odhadom. Predseda predstavenstva obchodnej spoločnosti žalovaného W.. C. E. síce uviedol, že W.. I. E. vypracoval rozpočet, podľa ktorého vyšla suma 3.820.000,-- eur a potom sa dohodli, že ho upraví na sumu 3.800.000,-- eur, existenciu rozpočtu však žalovaný nepreukázal. Pokiaľ aj žalovaný predložil listinu označenú ako Odhad nákladov, datovanú dňa 18. 12. 2013, ktorá podľa tvrdení žalovaného mala byť cenovou ponukou žalobcu, táto listina nebola nikým podpísaná a žalobca pravosť tejto listiny neuznal, rovnako neuznal, že by šlo o ním vytvorený dokument. Navyše, predmetný Odhad nákladov ani nespĺňal charakteristiku rozpočtu, keďže nešlo o komplexné rozpočítanie prác a materiálov predmetnej stavby.

35. Priznaním dôvodnosti žaloby titulom úhrady ceny diela by podľa odvolacieho súdu došlo k situácii, že žalobca ako zhotoviteľ by jednostranne zmenil dohodu o cene diela bez toho, aby boli splnené zákonné alebo zmluvné predpoklady. Ak strany mali uzatvorenú písomnú zmluvu o dielo, táto určovala obsah a rozsah ich práv a povinností. Zo Zmluvy o dielo č. 1655/2014 vyplýva povinnosť žalovaného ako objednávateľa zaplatiť cenu diela najviac v sume 3.800.000,-- eur a keďže žalobca v konaní neuviedol také rozhodné skutočnosti, ktoré by umožnili súdu uplatnený nárok právne kvalifikovať inak ako titulom úhrady ceny diela, odvolací súd dospel k záveru, že žaloba nie je dôvodná.

36. Vo vzťahu k námietke žalovaného spočívajúcej v tvrdení, že súd prvej inštancie sa vo svojom rozhodnutí vôbec nez zmienil o tom, čo vyšlo najavo z prehratého zvukového záznamu z výpovede W..

M. Y. v konaní vedenom na súde prvej inštancie pod sp. zn. 12Cb/49/2015, odvolací súd poukazom na čl. 11 ods. 4 C. s. p. zdôraznil, že súd pri rozhodovaní berie do úvahy len skutočnosti, ktoré vyšli najavo v tomto konaní, ak nejde o skutočnosti všeobecne známe alebo o skutočnosti ustanovené zákonom. Skutočnosť, ktorá vyšla najavo v inom súdnom konaní skutočnosť všeobecne známu nepredstavuje, a to bez ohľadu na okolnosť, že šlo o konanie vedené na tom istom súde prvej inštancie, prípadne aj v spore rovnakého žalovaného. Taktiež nejde ani o skutočnosť ustanovenú zákonom, na ktorú by súd mal v tomto súdnom konaní prihliadať. W.. M. Y. ako svedok v posudzovanej veci vypovedal, teda jeho výpoveď ako dôkaz v posudzovanej veci bola vykonaná a súd prvej inštancie správne bral do úvahy len skutočnosti, ktoré z jeho výpovede vyšli najavo v posudzovanej veci. Pokiaľ žalobca (správne malo byť uvedené „žalovaný“ - pozn. dovolacieho súdu) v odvolaní poukazoval na časti výpovede svedka W.. M. Y., tieto vyjadrenia uvádzal vytrhnuté z kontextu, v ktorom odzneli, resp. šlo o vyjadrenia, ktoré v konaní sporné neboli. Odvolací súd preto nesúhlasil s tvrdením žalovaného, že súd prvej inštancie vykonal výber dôkazov smerujúci k jednostranným záverom.

37. O nároku na náhradu trov odvolacieho konania odvolací súd rozhodol podľa § 396 ods. 1, § 262 ods. 1 a § 255 ods. 1 C. s. p. a žalovanému, ktorý mal v odvolacom konaní plný úspech, priznal proti žalobcovi nárok na náhradu trov odvolacieho konania v rozsahu 100 %.

38. Rozsudok odvolacieho súdu nadobudol právoplatnosť dňa 16. 07. 2021.

39. Proti rozsudku odvolacieho súdu podal v zákonom stanovenej lehote dovolanie žalobca (č. l. 319 - 326), vyvodzujúc jeho prípustnosť z ustanovení § 420 písm. f/ a § 421 ods. 1 písm. a/, eventuálne písm. b/ C. s. p. Dovolaciemu súdu navrhol, aby dovolaním napadnutý rozsudok odvolacieho súdu č. k. 43Cob/85/2020-1207 zo dňa 10. 06. 2021 zmenil tak, že potvrdí rozsudok Okresného súdu Žiar nad Hronom č. k. 24Cb/7/2018-682 zo dňa 18. 06. 2020 a pokiaľ uvedené nie je možné, aby rozsudok odvolacieho súdu zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie. Zároveň si uplatnil nárok na náhradu trov konania, vrátane náhrady trov dovolacieho konania.

40. Vo vzťahu k dovolaciemu dôvodu podľa § 421 písm. a/ v spojení s § 431 C. s. p., žalobca (v ďalšom texte tiež ako „dovolateľ“) dovolaciemu súdu vytkol, že nesprávne právne posúdil otázku, pri ktorej sa odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu. Tvrdí, že odvolací súd v rozpore so zákonom neaplikoval pri výklade Zmluvy ust. § 266 ods. 3 ObchZ a nezohľadnil správanie sa zmluvných strán po uzatvorení Zmluvy. Odvolací súd sa podľa jeho názoru obmedzil výlučne na závery vyplývajúce z umelo izolovaného gramatického výkladu vybraných ustanovení Zmluvy, prípadne jej dodatkov, pričom úplne opomenul zohľadniť výkladové kritériá zakotvené v ust. § 266 ods. 3 ObchZ, potvrdené ustálenou judikatúrou Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej tiež len „Najvyšší súd SR“, „najvyšší súd“ alebo „NS SR“). Citoval nález Ústavného súdu SR sp. zn. I. ÚS 640/2014 a rozsudok Najvyššieho súdu SR sp. zn. 3Cdo/81/2011 a namietol, že odvolací súd sa obmedzil výlučne na selektívne posudzovanie Zmluvy, nezohľadňujúce následné správanie strán. Žalobca tvrdí, že odvolací súd postupoval nesprávne, keď dojednanie o „maximálnej cene“ posudzoval výlučne z jeho slovného vyjadrenia, čo navodzuje dojem, akoby danú otázku posudzoval výlučne v intenciách ust. § 35 ods. 2 OZ, aj to nedôsledne, keď odmietol vziať do úvahy výslovnú dohodu zmluvných strán o neznámom rozsahu diela v čase uzatvorenia Zmluvy. Odvolací súd mal podľa žalobcu postupovať výhradne v intenciách výkladu právneho úkonu v zmysle § 266 ObchZ a ustanovenie § 35 ods. 2 OZ mal použiť iba podporne v tom zmysle, že právny úkon nemožno vykladať len podľa jeho jazykového vyjadrenia. Tvrdí, že odvolací súd dospel k nesprávnemu záveru, že rozsah diela bol v čase podpisu Zmluvy známy a nebol určený výkazom výmer, čo je v príkrom rozpore s textom Zmluvy uvedeným v bodoch 1.2 a 4.2 Zmluvy.

41. Odvolací súd podľa dovolateľa dospel k nesprávnemu záveru, že správanie strán Zmluvy, najmä vo forme výberu jednotlivých poddodávateľov a vystavovania listov určenia poddodávateľa, nemá pre účely posúdenia prejednávanej veci žiadny právny význam. Tvrdí, že z ustálenej judikatúry dovolacieho súdu vyplýva, že súdy sú povinné pri posudzovaní obchodnoprávnych záväzkových vzťahov vychádzať

taktiež z praxe, ktorú strany medzi sebou zaviedli, ako aj následného správania strán. Ak by odvolací súd postupoval v zmysle ustálenej judikatúry, nemohol dospieť k záveru, že správanie strán po uzatvorení Zmluvy nemá pre posúdenie ich záväzku žiadny právny význam. Žalobca preto navrhol, aby sa dovolací súd zaoberal nasledovnou právnou otázkou: „Má sa zmluva uzatvorená v zmysle Obchodného zákonníka, aká je aj predmetom posudzovania v tomto konaní, vykladať a/ aj z pohľadu praxe, ktorú strany medzi sebou zaviedli po jej uzavretí, t. j. aj z pohľadu následného správania strán, b/ aj vzhľadom na všetky okolnosti súvisiace s týmto prejavom vôle (t. j. že je potrebné vziať do úvahy všetky ustanovenia Zmluvy, ktoré nie je možné posudzovať izolovane, ale vždy vo vzájomných súvislostiach?“ Keďže uvedené okolnosti odvolací súd pri výklade Zmluvy do úvahy nevzal, podľa názoru žalobcu nemohol dospieť k právnemu záveru, že suma 3,8 mil. eur uvedená v bode 4.2 Zmluvy je maximálnou cenou. Vzhľadom na neznámy rozsah diela ju totiž nebolo možné dohodnúť, a teda odvolací súd nemohol správne dospieť k právnemu záveru, že suma 3,8 mil. eur je pevnou maximálnou cenou.

42. V ďalšej časti dovolania žalobca namietol nesprávne právne posúdenie vo vzťahu k § 536 ods. 1 a 3 a § 546 ods. 1 ObchZ. Tvrdí, že odvolací súdospel k nesprávnemu právnemu posúdeniu, keď uzavrel, že zmluvné strany si dohodli pevnú cenu, resp. pevnú maximálnu cenu. Poukazom na uznesenia NS SR sp. zn. 3Cdo/305/2008 a sp. zn. 3Cdo/92/2017 tvrdí, že nemožno stanoviť pevnú cenu tam, kde nemožno vopred určiť rozsah diela. Uviedol, že zmluvné strany sa v Zmluve dohodli, že cena diela nebude určená pevne, ale že cena diela bude kreovaná mechanizmom podľa bodu 4.1 a 4.2 Zmluvy. Dohoda v rámci bodu 4.2 Zmluvy predstavovala pre zmluvné strany odhad o maximálnej cene diela v čase podpisu Zmluvy, keďže sa počítalo s možnosťou nedodržania tohto predpokladu (strany deklarovali, že nepoznajú celkový rozsah diela). Žalobca má za nepochybné, a to v nadväznosti na svoje vyjadrenie zo dňa 30. 08. 2019, ako aj v nadväznosti na svedecké výpovede p. E. a p. Y., že suma 3,8 mil. eur bola stanovená predbežne a odhadom. Z textu bodu 4.2 Zmluvy (podľa ktorého „Vzhľadom k tomu, že ku dňu podpisu tejto zmluvy nie je známy celkový rozsah diela, zmluvné strany sa dohodli, že za dodržanie a neprekročenie uvedenej celkovej ceny diela budú zodpovedať spoločne...“) podľa žalobcu vyplýva, že zmluvné strany už v čase uzatvorenia Zmluvy predpokladali, že uvedený rámec je možné s postupným vývojom rozsahu diela (rozsahu ceny a typu prác a materiálov), prekročiť. Rovnako aj z obsahu bodu 4.16 Zmluvy možno podľa žalobcu vyvodiť, že zmluvné strany už v čase podpisu Zmluvy predpokladali, že rozsah a cena diela sa budú počas realizácie diela vyvíjať v zmysle dojednaného mechanizmu a skutočný rozsah diela a výšku konečnej ceny diela určia až na základe rozsahu skutočne vykonaných prác a výšky skutočne vyfakturovanej ceny diela. Žalovaná suma tak podľa žalobcu odráža cenu prác a materiálov skutočne vyfakturovanú žalovanému, čo je plne v súlade s obsahom bodu 4.16 Zmluvy. V nadväznosti na uvedené žalobca navrhol, aby sa dovolací súd zaoberal právnou otázkou „Môžu si zmluvné strany zmluvy o dielo v kontexte ust. § 536 ods. 1 a 3 a ust. § 546 ods. 1 ObchZ dohodnúť pevnú alebo maximálnu cenu v prípade, že si v zmluve v čase jej uzavretia nedohodli celkový rozsah diela?“

43. Žalobca ďalej namietol nesprávne právne posúdenie toho, čo sa myslí dielom v zmysle ust. § 536 ods. 2 ObchZ. Odvolací súd podľa neho nesprávne uzavrel, že dielom a s tým súvisiacim rozsahom diela sa myslí predmet diela. Rozsahom diela sa teda podľa odvolacieho súdu myslí samotná stavba ako výsledok činnosti zhotoviteľa diela a nie rozsah činností, ktoré k tomuto výsledku vedú. V tejto časti dovolania žalobca citoval § 536 ods. 2 ObchZ, dôvodil doktrínalnými výkladmi pojmu dielo z publikácií: Patakyová/Duračinská In: Patakyová, M. a kol., Obchodný zákonník, Komentár, 5. vydanie, Bratislava, C. H. Beck, 2016, s. 1424, ďalej Škrinár In: Ovečková, O. a kol., Obchodný zákonník, Veľký komentár, Bratislava, Wolters Kluwer s. r. o., 2017, s. 871, DURAČINSKÁ, Jana, PATAKYOVÁ, Mária In: PATAKYOVÁ, Mária a kol. Obchodný zákonník. 5. vydanie. Bratislava: C. H. Beck, 2016, s. 1422 a ŠTENGLOVÁ, Ivana § 536 In: ŠTENGLOVÁ, Ivana, PLÍVA, Stanislav, TOMSA, Miloš a kol. Obchodní zákoník, 13. vydání. Praha: C. H. Beck, 2010, s. 1178. Poukazom na rozsudok NS SR sp. zn. 5Obdo/11/2010 tvrdí, že odvolací súd celkom zjavne rozlišuje medzi pojmami dielo a predmet diela. Odvolaciemu súd žalobca vytkol, že za dielo považuje vec (stavbu), a nie zhotovenie veci (stavby), čo je podľa žalobcu nepochopením právnej úpravy zmluvy o dielo, ktorá skutočnosť mala za následok, že odvolací súd dospel k následným na to nadväzujúcim nesprávnym

právnym záverom. Žalobca vyslovil názor, že dielom je činnosť smerujúca k výsledku a nie samotný výsledok, ten je len predmetom diela. Ak teda strany uviedli, že pri uzatváraní zmluvy o dielo im nie je známy rozsah diela, v zmysle Obchodného zákonníka mohli mať podľa žalobcu na mysli len jediné, a to, že im nie je známy celý rozsah činností, ktoré sa majú vykonať, aby vznikol výsledok - stavba. Tento chýbajúci prvok sa zistí až po dodaní celkového výkazu výmer alebo obdobnej dokumentácie od objednávateľa, ktorá dokáže dostatočne vymedziť celkový rozsah prác a materiálov potrebných pre zhotovenie predmetu diela. Odvolací súd tak v rozpore s tým, čo strany opakovane deklarovali (že celkový rozsah diela nepoznajú), uzavrel, že ho vlastne poznajú, pretože mali k dispozícii podklad pre územné rozhodnutie a mohli si teda dohodnúť aj pevnú (maximálnu) cenu. Na základe uvedeného žalobca navrhol, aby sa dovolací súd zaoberal právnou otázkou v znení „Má sa dielom rozumieť vec - stavba a nie zhotovenie stavby, t. j. činnosť, výsledkom ktorej je stavba?“

44. Vo vzťahu k dovolaciemu dôvodu podľa § 421 ds. 1 písm. b/ C. s. p., žalobca odvolaciemu súdu vytkol, že nesprávne právne posúdil viaceré otázky majúce význam pre prejednávanú vec, ktoré neboli v rámci rozhodovacej praxe dovolacieho súdu ešte vyriešené. Namietol nesprávne právne posúdenie otázky rozsahu diela v kontexte ust. § 536 ods. 2 ObchZ a v tejto súvislosti rozoberá výklad pojmov projektová dokumentácia a výkaz výmer odvolacím súdom, ktorý za podklad pre určenie rozsahu diela (zhotovenie stavby) považuje projektovú dokumentáciu a z hľadiska kvantifikácie a kvalifikácie samotných stavebných materiálov a rozsahu prác považuje za podklad výkaz výmer. Žalobca poukázaním na článok I. Zmluvy má za zjavné, že strany Zmluvy si boli vedomé zásadného rozdielu a vzájomnej korelácie projektovej dokumentácie a výkazu výmer už pri podpise Zmluvy. S dôrazom na článok I. Zmluvy je z článku IV. bod 4.2 Zmluvy možné vyvodiť, že cena diela musela jednoznačne vyplývať z rozsahu diela, a teda z výkazu výmer (vypracovaného na základe projektovej dokumentácie). Odvolací súd sa podľa žalobcu

vo vzťahu k projektovej dokumentácii a výkazu výmer a ich vzájomného vzťahu v napadnutom rozsudku obmedzil iba na skúmanie, či a ktorý z nich je spôsobilý určiť rozsah samotného predmetu diela. Jeho posúdenie však vyplýva z nesprávneho právneho posúdenia, čo je dielom a čo je predmetom diela. Podstatou skúmania odvolacieho súdu podľa žalobcu nemalo byť to, či bol vymedzený stavebnotechnicky predmet diela, ale to, či bolo možné dostatočne presne určiť v čase podpisu Zmluvy rozsah prác a materiálov potrebných na zhotovenie stavby, a teda rozsah diela. Len táto skutočnosť totiž vo výsledku v súlade so Zmluvou môže vplývať na samotnú kalkuláciu ceny (a aj vôľu strán o jej určení). Odvolací súd mal podľa žalobcu zodpovedať otázku, aký dopad (ne)malo určenie rozsahu diela na dohodnutie ceny za dielo (resp. akéhokoľvek odhadu, maxima alebo iného stropu v kontexte neznámeho rozsahu diela, ako to strany výslovne skonštatovali v Zmluve), pretože bez nepoznania celkového skutočného rozsahu diela strany Zmluvy nikdy nemohli dohodnúť cenu pevne alebo pevnou hornou hranicou.

45. Žalobca tvrdí, že odvolací súd dospel k právne neudržateľnému záveru, že zmluvným stranám bol v dôsledku existencie projektovej dokumentácie pre územné rozhodnutie známy celkový rozsah diela už pri podpise Zmluvy. Takýto rozsah diela mohol byť zmluvným stranám podľa žalobcu zrejмый až po vyhotovení realizačnej projektovej dokumentácie (z hľadiska stavebnotechnického určenia predmetu diela) a výkazu výmer

(z hľadiska určenia ceny diela). Poukazom na rozhodnutia NS ČR sp. zn. 32Cdo/2280/2007, sp. zn. 23Cdo/478/2012, 23Cdo//178/2010 žalobca uviedol, že poznanie celkového rozsahu diela nie je obligatórnou náležitosťou zmluvy o dielo. Pre skúmanie otázky platnosti zmluvy o dielo postačuje, ak si strany zmluvy o dielo dohodnú, čo má byť predmetom diela. Aby bola zmluva platná, nemôžu medzi stranami existovať pochybnosti o tom, čo je predmetom diela. Aby zmluvné strany dostatočne určili predmet Zmluvy (diela), nebránilo im, že v čase podpisu Zmluvy existovala iba projektová dokumentácia pre územné rozhodnutie.

46. Zhrnúc námietky vyslovené v predmetnej obsiahlej časti svojho dovolania, žalobca konštatoval, že ak odvolací súd dospel k záveru, že rozsah diela bol (s ohľadom na cenu diela) v čase podpisu Zmluvy dostatočne vymedzený, lebo stranám bola známa aspoň počiatočná projektová dokumentácia k územnému konaniu, posúdil vec nesprávne a v rozpore s

dohodou strán v čl. I a v čl. IV bod 4.2 Zmluvy a v rozpore s ust. § 536 ObchZ. Z týchto ustanovení ako aj z dodatočnej praxe a správania sa strán je podľa žalobcu zrejmé, že stranám Zmluvy tento rozsah (o materiáloch a prácach) nebol známy a mal byť stanovený dodatočne, v procese realizácie diela. Nesprávny právny záver odvolacieho súdu bol podľa žalobcu spôsobený aj tým, že odvolací súd nesprávne právne posúdil, čo sa myslí dielom (dielo vníma ako stavbu - vec a nie ako činnosť, ktorej výsledkom je vec), a preto aj nesprávne uzavrel, na základe čoho sa rozsah „diela“ v jeho ponímaní dá určiť. Žalobca preto navrhol, aby sa dovolací súd zaoberal právnou otázkou, zodpovedanie ktorej je podstatné vo vzťahu k tomu, že zmluvné strany si v súvislosti s dohodou o cene za dielo vyhradili, že cena diela závisí od rozsahu diela, ktorý v čase uzavretia Zmluvy celý nepoznali. Otázku žalobca formuloval v znení „Môže byť rozsah stavebného diela dostatočne určito vymedzený na základe projektovej dokumentácie pre územné konanie, t. j. dokumentu, ktorý neobsahuje popis prác potrebných na zhotovenie diela ani požadované použité materiály, ale len prvotný a len hrubý popis výsledku diela?“.

47. Žalobca v ďalšej časti dovolania namietol nesprávne právne posúdenie dohody strán o tzv. „maximálnej cene“ v kontexte ust. § 265 ObchZ, resp. § 39 OZ, odvolacím súdom. Tvrdí, že zmluvné strany vzhľadom na neurčitosť rozsahu diela, ktorý mohol po uzavretí Zmluvy vecne stanoviť len žalovaný, nemohli v Zmluve dohodnúť „maximálnu“ cenu, pretože by to bolo v rozpore so zásadami logiky a dobrými mravmi, resp. výkon tejto dohody by bol v rozpore so zásadami poctivého obchodného styku, pretože by nebolo spravodlivé klásť na ťarchu žalobcu to, čo on nevie reálne ovplyvniť, napr. nepredvídateľný a nekontrolovateľný rozsah diela. Keďže nebol známy rozsah diela, žalovaný si ako objednávateľ z logických dôvodov ponechal úplnú kontrolu nad určovaním rozsahu diela, keď podľa bodu 1.2 Zmluvy mal dodať výkaz výmer vymedzujúci rozsah diela. Žalovaný mal zároveň i úplnú kontrolu nad výškou ceny diela, keď podľa bodu 2.2 Zmluvy a prílohy č. 7 Zmluvy ako jediná zmluvná strana rozhodoval o výbere jednotlivých subdodávateľov realizujúcich jednotlivé časti diela, pričom súčasťou tohto rozhodovania bolo i rozhodnutie o cene ich subdodávky.

48. Žalobca tvrdí, že odvolací súd tým, že priznal právnu ochranu žalovanému, ktorého podľa súdu chráni dohoda o maximálnej cene, vec právne posúdil v rozpore s ust. § 265 ObchZ, resp. ust. § 39 OZ, a teda nesprávne. Záver odvolacieho súdu o tom, že suma 3,8 mil. eur predstavuje pevnú maximálnu cenu, má za následok to, že odvolací súd priznal žalovanému právo ľubovôle (v určovaní rozsahu diela, nákladov na jeho realizáciu a jeho ceny) a žalobcu by staval do pozície osoby, ktorá je povinná túto ľubovôľu v plnej miere znášať, a to na vlastné náklady. Pri aplikácii názorov odvolacieho súdu na právny vzťah žalobcu a žalovaného, sa na strane žalobcu nevyskytuje žiaden benefit, ktorý by zdôvodňoval jeho ochotu (predpokladanú odvolacím súdom) zaviazť sa k maximálnej cene diela, ktorého rozsah nepozná, a to za podmienky, že mu rozsah diela a výšku nákladov na jeho realizáciu určí žalovaný dodatočne, po podpise Zmluvy. Na základe vyššie uvedených tvrdení žalobca v tejto časti dovolania navrhol zaoberať sa otázkou či „Je dohoda pevnej, prípadne maximálnej ceny diela, ktorého rozsah nie je známy, resp. výkon práv z nej odvodených, v súlade so zásadami poctivého obchodného styku podľa ust. § 265 ObchZ, resp. v súlade s dobrými mravmi podľa ust. § 39 OZ alebo s inými právnymi normami, ak rozsah diela na základe takej zmluvy o dielo relevantne určuje výlučne objednávateľ, a to dodatočne po podpise zmluvy o dielo, t. j. zhotoviteľ nemá žiadny podstatný vplyv na rozsah diela a výšku skutočných nákladov na jeho zhotovenie?“.

49. Podľa názoru žalobcu, odvolací súd vec posúdil nesprávne tiež v časti, v ktorej uzatvoril, že žalobca mohol jednostranne meniť dohodu o cene diela. Odvolací súd podľa neho nesprávne interpretuje dohodu zmluvných strán v prílohe č. 7 Zmluvy, z ktorej vyplýva, že žalobca v žiadnom prípade nemohol samostatne (t. j. bez pričinenia žalovaného) vybrať dodávateľa, ovplyvniť cenovú ponuku dodávateľa alebo vystaviť listy určenia poddodávateľa. Odvolací súd taktiež nesprávne interpretoval ustanovenie bodu 4.2 Zmluvy, z ktorého vyplýva, že cena diela bude vyplývať z výkazu výmer, ktorý mal vypracovať a dodať žalovaný.

50. Žalobca poukazuje na nález Ústavného súdu Českej republiky (ďalej len „Ústavný súd ČR“) sp. zn. I. ÚS 1264/11 zo dňa 12. 07. 2011, rozsudok Krajského súdu v Bratislave sp. zn. 8Cob/19/2014 zo dňa 30. 03. 2017 a rozsudok Krajského súdu v Prešove sp. zn. 13Co/19/2016 zo dňa 13. 10. 2016 vyslovil,

že nemožno prejav vôle zmluvných strán o zmene Zmluvy vykladať rigidne, ako to robí odvolací súd, a teda nemožno tvrdiť, že zmluvu, resp. obsah záväzku v nej obsiahnutý, možno meniť výlučne písomne, a výlučne po formálnej stránke dokumentom s názvom „Dodatok č. X k Zmluve...“. Poukázal na to, že zmluvné strany sa v bode 14.2 Zmluvy dohodli, že Zmluvu možno meniť akýmkoľvek písomným dodatkom vo forme odsúhlasenej zmluvnými stranami. Takýmto dodatkom môže byť akýkoľvek prejav vôle zmluvných strán, ak sa zhodnú na jej forme. Za takýto dokument je potrebné podľa žalobcu považovať aj jednotlivé listy určenia poddodávateľa v zmysle zmluvnými stranami dohodnutého mechanizmu. Žalobca odvolaciemu súdu vytkol, že nekladie právny význam zmluvne dohodnutému postupu určovania ceny diela, naviac odmieta akýkoľvek právny dôsledok toho, že strany vedeli, resp. mali vedieť z jednotlivých listov určenia poddodávateľa celkovú určiteľnú výšku ceny. Takéto závery odvolacieho súdu považuje žalobca za hrubo rozporné s výkladom Zmluvy v zmysle výkladového východiska správania sa zmluvných strán. Za nesprávny považuje žalobca aj záver odvolacieho súdu, že ak zmluvné strany mienili zmeniť cenu, mali uzatvoriť dodatok č. 5 (bod 87 napadnutého rozsudku). Tvrdí, že dodatkom č. 5 sa mal len v písomnej forme zachytiť stav, ktorý už nastal predtým, a to v rozsahu nákladov vzniknutých na subdodávky navýšené o dohodnutú maržu zhotoviteľa. Nemuselo ísť preto o explicitné pomenovanie listiny ako „Dodatok č. 5“ (nakolko prejav vôle je vždy potrebné vykladať podľa jeho obsahu a nie formy) a účel dodatku č. 5 spĺňali aj samotné listy určenia poddodávateľa. Zhrnúc vyššie uvedené, žalobca pre prípad, ak by sa dovolací súd stotožnil so záverom odvolacieho súdu o tom, že dohoda strán uvedená v bode 4.2 Zmluvy o sume 3.800.000,-- eur bez DPH predstavuje dohodu o maximálnej cene, navrhol, aby sa dovolací súd zaoberal právnou otázkou, či „Je možné obsah záväzkov založených písomnou zmluvou o dielo podľa Obchodného zákonníka meniť aj konkludentným spôsobom alebo iným spôsobom prejavu vôle, odlišným od písomnej formy dohodnutej v zmluve, ak sa žiadna zo strán takéhoto nedostatku dohodnutej formy nedovoľovala?“.

51. Žalobca ďalej namietol nesprávne právne posúdenie jeho nároku odvolacím súdom v kontexte ust. § 536 ods. 3 ObchZ a § 269 ods. 2, príp. ust. § 577 ObchZ. Tvrdí, že nakolko Zmluva môže naplňať aj znaky iného zmluvného typu, napr. komisionárskej zmluvy, príp. môže ísť o tzv. inomínatnu zmluvu, odvolací súd sa nemal obmedziť iba na posudzovanie nároku žalobcu v kontexte Zmluvy ako zmluvného typu zmluvy o dielo podľa Obchodného zákonníka, ale vzhľadom na obsah Zmluvy mal skúmať, či nejde o iný zmluvný typ, napr. komisionársku zmluvu, resp. inomínatnu zmluvu alebo zmiešaný právny úkon. Touto otázkou sa však odvolací súd zaoberať opomenul, upriamil sa iba na udržanie platnosti Zmluvy ako zmluvného typu zmluvy o dielo, a aj z tohto dôvodu vec nesprávne právne posúdil, nakolko len mechanicky pristúpil k posudzovaniu vzťahu z pohľadu zmluvy o dielo len z toho dôvodu, že takto svoj zmluvný vzťah strany formálne označili. Vzhľadom na uvedené žalobca dovolaciemu súdu navrhol zaoberať sa otázkou v znení „Ak sa zmluvné strany dohodnú, že (i) stavba sa bude realizovať výlučne poddodávateľmi, ktorých vyberie objednávatel' za pomoci zhotoviteľa, pričom zhotoviteľ následne zmluvne zabezpečí spoluprácu poddodávateľov odsúhlasených objednávatel'om, (ii) zhotoviteľ bude riadiť výstavbu a spravovať stavenisko (t. j. vystupovať ako generálny manažér výstavby), (iii) za čo všetko mu má patriť odpata pozostávajúca z ceny poddodávok plus odmena (marža), je možné takýto vzťah považovať za zmluvu o dielo podľa Obchodného zákonníka, alebo možno uzavrieť, že strany uzatvorili v skutočnosti iný zmluvný typ, resp. zmiešaný právny úkon alebo inomínatnu zmluvu s inou (vlastnou) úpravou vzniku nároku dodávateľa (žalobcu) na zaplatenie odpaty za vykonané plnenie?“.

52. Poukazom na rozhodnutia Ústavného súdu SR sp. zn. IV. ÚS 314/2020 a sp. zn. I. ÚS 243/07 žalobca odvolaciemu súdu vytkol, že jeho rozsudok trpí vadou zmätočnosti podľa § 420 písm. f/ C. s. p. z dôvodu, že odôvodnenie rozhodnutia vykazuje zásadné vady majúce vplyv na posúdenie podstaty veci. Namietol, že odvolací súd v napadnutom rozsudku opomenul zohľadniť komplexný výklad prejavu vôle zmluvných strán, nakolko pri riešení prejednávanej veci sa obmedzil výlučne na výklad Zmluvy ako takej, a to tiež len v obmedzenom rozsahu, pričom okrem iného nezohľadnil výklad záväzku v obchodnom práve, odmietol sa zaoberať otázkou výkladových východísk, akými sú napr. prax zmluvných strán či následné správanie sa strán po uzatvorení Zmluvy, ktoré vôbec nezohľadnil a naviac, v rozpore so zákonom uzavrel, že nemajú žiadnu relevanciu. Odvolaciemu súdu vytkol nepresvedčivosť, a teda arbitrárnosť zdôvodnenia jeho záverov v napadnutom rozsudku (zopakovaných v dovolaní) tvrdiac, že hoci uzavrel, že odvolanie žalovaného je dôvodné, pretože súd prvej inštancie dospel na

základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam, z odôvodnenia rozsudku odvolacieho súdu nevyplýva, žeby odvolací súd dospel k iným skutkovým zisteniam (a akým) a aký vplyv mali tieto zistenia na rozhodnutie vo veci samej, a to napriek tomu, že zopakoval časť dokazovania listinným dôkazom (Zmluvou).

53. Vo vzťahu k procesnej vade konania podľa § 420 písm. f/ C. s. p., žalobca odvolaciemu súdu vytkol, že rozhodol ultra petitem, teda v rozpore s ust. § 380 C. s. p. Tvrdí, že zo súdneho spisu nevyplýva, že by žalovaný otázku rozsahu diela (napr. či bol alebo nebol rozsah diela známy v čase podpisu Zmluvy, príp. čím bol vymedzený, či výkazom výmer alebo projektovou dokumentáciou) namietal v rámci odvolacieho dôvodu podľa § 365 ods. 1 písm. f/ C. s. p., teda v rámci nesprávneho skutkového zistenia. Žalovaný otázku rozsahu diela spomínal iba v rámci odvolacieho dôvodu podľa § 365 ods. 1 písm. h/ C. s. p., a teda ho označil ako nesprávne právne posúdenie. Z tohto dôvodu má žalobca za to, že závery odvolacieho súdu o tom, že rozsah diela bol v čase podpisu Zmluvy známy a dostatočne určitý, a to na základe projektovej dokumentácie, a že rozsah diela neurčoval výkaz výmer, sú skutkovými zisteniami a odvolací súd ich zadovážením prekročil rozsah odvolania nedovoleným spôsobom, čím založil zásadnú vadu rozsudku.

54. Existenciou procesnej vady konania podľa § 420 písm. f/ C. s. p., žalobca dôvodí aj vo vzťahu k opakovaniu dokazovania odvolacím súdom. Namietol, že v rámci vykonaného dokazovania odvolací súd len zopakoval závery prvoinštančného súdu z dokazovania vykonaného na súde prvej inštancie, a to výlučne iba vo vzťahu k Zmluve a jej prílohe č. 7, vlastné dokazovanie nevykonal, napokon projektovú dokumentáciu a výkaz výmer ako dôkaz zopakovať ani nemohol, nakoľko tieto dokumenty neboli predmetom dokazovania na súde prvej inštancie.

55. Žalobca odvolaciemu súdu napokon vo vzťahu k vade konania podľa § 420 písm. f/ C. s. p., vytkol porušenie zákazu vydávania tzv. prekvapivých rozhodnutí. Tvrdí, že odvolací súd v bodoch 77. až 79., 80., 82. až 86. a v bodoch 88. a 89. dospel k zásadne odlišným záverom, než aké uviedol súd prvej inštancie (resp. ktoré sa v rozsudku prvoinštančného súdu nenachádzajú), a to bez toho, aby sa žalobca mal možnosť k nim vyjadriť.

56. V závere dovolania žalobca podľa § 444 ods. 1, 2 C. s. p., navrhol odklad vykonateľnosti, resp. právoplatnosti výrokov II. a III. dovolaním napadnutého rozsudku odvolacieho súdu. Žalobca dôvodí tým, že neodložením účinku vykonateľnosti, eventuálne právoplatnosti označených výrokov mu hrozí finančná ujma vo forme povinnosti uhradiť trovy konania pred súdom prvej inštancie a odvolacím súdom žalovanému, a to napriek (tvrdenému) dôvodnému predpokladu, že rozsudok, na základe ktorého bol žalovanému nárok na náhradu týchto trov priznaný, trpí vážnymi vadami zakladajúcimi zjavnú arbitrárnosť dovolaním napadnutého rozhodnutia. Samostatným podaním žalobca uplatnil návrh na odklad právoplatnosti výroku I. dovolaním napadnutého rozsudku odvolacieho súdu, dôvodiac hroziacim nebezpečenstvom spočívajúcim v pokračovaní dvoch súdnych konaní vedených na Okresnom súde Žiar nad Hronom o určenie neúčinnosti scudzovacích úkonov žalovaného (sp. zn. 28Cb/1/2020 a 7C/25/2019).

57. K dovolaniu žalobcu sa vyjadril žalovaný písomným podaním zo dňa 25. 10. 2021 (č. l. 1311 - 1318), v ktorom, považujúc dovolacie námietky žalobcu za neopodstatnené a dovolanie za neprípustné, navrhol tento mimoriadny opravný prostriedok odmietnuť. Súčasne si uplatnil náhradu trov dovolacieho konania v plnom rozsahu.

58. Písomné vyjadrenie žalovaného zaslal súd prvej inštancie postupom podľa § 436 ods. 4 C. s. p. žalobcovi, ktorý písomným vyjadrením zo dňa 03. 03. 2021 zotrval na svojom dovolaní majúť za to, že napadnuté rozhodnutie trpí vadami zmätočnosti v zmysle § 420 písm. f/ C. s. p., a vadou nesprávneho právneho posúdenia veci v zmysle § 421 ods. 1 písm. a/ a písm. b/ C. s. p.

59. Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací (§ 35 C. s. p.)

po zistení, že dovolanie podala včas strana sporu, v neprospech ktorej bolo napadnuté rozhodnutie vydané (§ 424 C. s. p.), zastúpená advokátom v súlade s ustanovením § 429 ods. 1 C. s. p., bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 443 veta pred bodkočiarkou C. s. p.) preskúmal vec a dospel k záveru, že tento mimoriadny opravný prostriedok žalovaného je potrebné odmietnuť. Na stručné odôvodnenie svojho rozhodnutia (§ 451 ods. 3 veta prvá C. s. p.) dovolací súd uvádza nasledovné:

60. Podľa § 419 C. s. p., proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je dovolanie prípustné, ak to zákon pripúšťa. Uvedené znamená, že ak zákon výslovne neuvádza, že dovolanie proti tomu-ktorému rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné, nemožno také rozhodnutie (úspešne) napadnúť dovolaním. Rozhodnutia odvolacieho súdu, proti ktorým je dovolanie prípustné, sú vymenované v ustanoveniach § 420 a § 421 C. s. p.

61. Podľa § 420 C. s. p., dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej, alebo ktorým sa konanie končí, pokiaľ trpí niektorou z procesných väd konania vymenovaných v písm. a/ až f/ predmetného ustanovenia (zakotvujúce tzv. vady zmätočnosti). Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie, v čom spočíva táto vada (§ 431 ods. 2 C. s. p.).

62. Naproti tomu pre dovolanie prípustné podľa § 421 C. s. p. platí, že ho možno odôvodniť iba tým, že rozhodnutie spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci (§ 432 ods. 1 C. s. p.). Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie právne posúdenie veci, ktoré pokladá za nesprávne a uvedie, v čom spočíva nesprávnosť tohto právneho posúdenia (§ 432 ods. 2 C. s. p.).

63. Dovolací súd je rozsahom dovolania viazaný (§ 439 C. s. p., okrem prípadov uvedených v písm. a/ až c/ citovaného ustanovenia). Rovnako je dovolací súd viazaný dovolacími dôvodmi (§ 440 C. s. p.). Dovolacím dôvodom je nesprávnosť vytýkaná v dovolaní. Pokiaľ nemá dovolanie vykazovať nedostatky, ktoré v konečnom dôsledku vedú k jeho odmietnutiu podľa § 447 písm. f/ C. s. p., je (procesnou) povinnosťou dovolateľa vysvetliť v dovolaní, z čoho vyvodzuje prípustnosť dovolania a označiť v dovolaní náležitým spôsobom dovolací dôvod (§ 420 alebo § 421 C. s. p. v spojení s § 431 ods. 1 C. s. p., a § 432 ods. 1 C. s. p.). V dôsledku uvedenej viazanosti dovolacieho súdu dovolacím dôvodom, dovolací súd neprejednáva dovolanie nad rozsah, ktorý dovolateľ vymedzil v dovolaní uplatneným dovolacím dôvodom (uznesenie NS SR sp. zn. 3 Cdo 59/2017 z 08. 06. 2017).

64. V posudzovanej veci žalobca (ďalej tiež ako „dovolateľ“) prípustnosť svojho dovolania vyvodzuje z ust. § 420 písm. f/ a § 421 písm. a/ a b/ C. s. p.

65. Podľa § 420 písm. f/ C. s. p., je dovolanie prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces. Pre naplnenie predmetného ustanovenia je nevyhnutné kumulatívne splnenie troch zákonných znakov, ktorými sú 1/ nesprávny procesný postup súdu, 2/ tento nesprávny procesný postup znemožnil strane sporu realizovať jej patriace procesné práva, súčasne 3/ intenzita tohto zásahu dosahovala takú mieru, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces. Pod nesprávnym procesným postupom súdu treba rozumieť taký postup súdu, ktorým sa strane znemožnila realizácia tých procesných práv, ktoré majú slúžiť na ochranu a obranu jej práv a záujmov v tom-ktorom konaní.

66. Vo vzťahu k procesnej vade konania v zmysle § 420 písm. f/ C. s. p., dovolateľ odvolaciemu súdu vytkol arbitrárnosť jeho rozhodnutia. Namietol, že odvolací súd v napadnutom rozsudku opomenul zohľadniť komplexný výklad prejavu vôle zmluvných strán, nakoľko pri riešení prejednávanej veci sa obmedzil výlučne na výklad Zmluvy ako takej, a to tiež len v obmedzenom rozsahu, pričom okrem iného nezohľadnil výklad záväzku v obchodnom práve, odmietol sa zaoberať otázkou výkladových východísk, akými sú napr. prax zmluvných strán či následné správanie sa strán po uzatvorení Zmluvy, ktoré vôbec nezohľadnil, naviac uzavrel, že nemajú žiadnu relevanciu. Vo vzťahu k procesnej vade konania podľa §

420 písm. f/ C. s. p., žalobca odvolaciemu súdu tiež vytkol, že rozhodol ultra petitem, teda v rozpore s ust. § 380 C. s. p. Existenciou procesnej vady konania podľa § 420 písm. f/ C. s. p., žalobca dôvodí aj vo vzťahu k opakovaniu dokazovania odvolacím súdom. Namietol, že v rámci vykonaného dokazovania odvolací súd len zopakoval závery prvoinštančného súdu z dokazovania vykonaného na súde prvej inštancie, a to výlučne iba vo vzťahu k Zmluve a jej prílohe č. 7, vlastné dokazovanie nevykonal. Uviedol, že projektovú dokumentáciu a výkaz výmer ako dôkaz zopakovať ani nemohol, nakoľko tieto dokumenty neboli predmetom dokazovania na súde prvej inštancie. Uvedeným postupom odvolací súd znemožnil žalobcovi uplatňovanie jeho procesných práv, čím malo dôjsť k porušeniu jeho práva na spravodlivý súdny proces. Vo vzťahu k vade konania podľa § 420 písm. f/ C. s. p., žalobca odvolaciemu súdu napokon vytkol porušenie zákazu vydávania tzv. prevapivých rozhodnutí.

67. Vo vzťahu k námietke, ktorou dovolateľ odôvodňuje existenciu procesnej vady konania v zmysle § 420 písm. f/ C. s. p., spočívajúcou v tvrdenom nezohľadnení výkladu záväzku a výkladových východísk v obchodnom práve (resp. ich vyhodnotení ako takých, ktoré nemajú žiadnu relevanciu), dovolací súd zdôrazňuje, že uvedenú okolnosť pod pojem „nesprávny procesný postup súdu“ subsumovať nemožno. Pod citovaným pojmom ktorý odôvodňuje prípustnosť dovolania podľa § 420 písm. f/ C. s. p. (okrem postupu opísaného v bode 65. tohto uznesenia) je v zmysle nálezu Ústavného súdu SR č. k. II. ÚS 120/2020 z 21. januára 2021 potrebné rozumieť faktickú činnosť alebo nečinnosť súdu, procedúru prejednávania veci (to, ako súd viedol spor), znemožňujúcu strane sporu plnohodnotnú realizáciu jej procesných oprávnení, máiacu možnosť jej aktívnej účasti na konaní, ale aj absenciu odôvodnenia súdneho rozhodnutia, jeho nedostatočnosť, nezrozumiteľnosť, nepresvedčivosť, či svojvoľnosť, nezabezpečujúcu všetky atribúty a garancie spravodlivej súdnej ochrany. Nemožno totiž oddeľovať procesný postup súdu a rozhodnutie, ktoré je jeho sumárom a výsledkom, pretože celý faktický procesný postup súdu a naň nadväzujúci myšlienkový pochod hodnotenia skutkového stavu a jeho subsumovania pod relevantnú právnu normu je stelesnený v odôvodnení rozhodnutia súdu a práve cez odôvodnenie rozhodnutia musí byť preskúmateľný.

68. Dovolacia argumentácia žalobcu spočívajúca v tvrdení o opomenutí zohľadnenia komplexného výkladu prejavu vôle zmluvných strán, výkladu záväzku v obchodnom práve, resp. výkladových východísk (vrátane tvrdenia o nesprávnom závere odvolacieho súdu, že tieto nemajú žiadnu relevanciu), je podľa názoru dovolacieho súdu právnym posúdením, pričom dovolací súd už vo svojich predchádzajúcich rozhodnutiach dospel k záveru, že realizácia procesných oprávnení sa účastníkovi (sporovej strane) právnym posúdením neznemožňuje (viď R 54/2012 a 1 Cdo 62/2010, 2 Cdo 97/2010, 3 Cdo 53/2011, 4 Cdo 68/2011, 5 Cdo 44/2011, 6 Cdo 41/2011, 7 Cdo 26/2010 a 8 ECdo 170/2014).

69. Právnym posúdením je činnosť súdu, pri ktorej zo skutkových zistení vyvodzuje právne závery a na zistený skutkový stav aplikuje konkrétnu právnu normu. Nesprávne právne posúdenie je chybnou aplikáciou práva na zistený skutkový stav; dochádza k nej vtedy, ak súd nepoužil správny (náležitý) právny predpis alebo ak síce aplikoval správny právny predpis, nesprávne ho ale interpretoval alebo ak zo správnych skutkových záverov vyvodil nesprávne právne závery.

70. Podľa právneho názoru dovolacieho súdu nie je po 1. júli 2016 (kedy nadobudol účinnosť Civilný sporový poriadok) žiadny dôvod pre odklon od vyššie uvedeného chápania dopadu nesprávneho právneho posúdenia veci (nesprávneho vyriešenia niektorej právnej otázky súdom) na možnosť niektorou stranou civilného sporového konania uskutočňovať jej patriace procesné oprávnenia. Nesprávne právne posúdenie veci vadu zmätočnosti v zmysle § 420 písm. f/ C. s. p. nezakladá.

71. Za nedôvodnú dovolací súd vyhodnotil námietku dovolateľa spočívajúcu v tvrdení, že odvolací súd rozhodol ultra petitem, teda v rozpore s ust. § 380 C. s. p. Odvolací súd je síce viazaný dôvodmi odvolania, a teda nepreskúmava napadnuté rozhodnutie nad rozsah dôvodov, ktoré boli v odvolaní uplatnené, odvolací súd však nie je viazaný právnou kvalifikáciou odvolacích dôvodov, teda tým, k akému odvolaciemu dôvodu odvolateľ svoju námietku priradí (odvolateľ napokon nemusí svoju námietku ani označiť konkrétnym ustanovením zákona).

72. K námietke dovolateľa spočívajúcej v tvrdení, že odvolací súd vydal prekvapivé rozhodnutie, dovolací súd uvádza, že predpokladom prípustnosti tejto dovolacej námietky je kumulatívne splnenie nasledujúcich podmienok, a to, že 1/ odvolací súd meritórne rozhodol potvrdením alebo zmenou rozhodnutia súdu prvej inštancie, 2/ pri rozhodnutí aplikoval nové ustanovenie právneho predpisu, ktoré doposiaľ (na súde prvej inštancie) použité nebolo a toto bolo pre rozhodnutie odvolacieho súdu rozhodujúce, napokon že 3/ odvolací súd strany sporu k použitiu nového ustanovenia nevyzval.

73. Dovolací súd z obsahu spisu zistil, že odvolací súd vytýčil pojednávanie pôvodne na deň 27. 05. 2021(č. l. 916), ktorý termín upovedomením zo dňa 12. 05. 2021 (č. l. 919) odročil na deň 10. 06. 2021. Zo zápisnice o pojednávaní pred odvolacím súdom dňa 10. 06. 2021 vyplýva, že pojednávania sa zúčastnil zamestnanec žalobcu, predseda predstavenstva žalovaného a právny zástupca žalovaného. Predsedníčka senátu po otvorení pojednávania podala správu o doterajšom priebehu konania a konštatovala, že odvolací súd má za to, že súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k niektorým nesprávnym skutkovým zisteniam, preto bolo nariadené pojednávanie pred odvolacím súdom, na ktorom odvolací súd zopakoval dokazovanie zmluvou o dielo č. 1655/2014 zo dňa 04. 02. 2014, vrátane jej prílohy č. 7 s tým, že tieto listiny boli v priebehu konania stranám navzájom doručené, tieto listiny ani ich obsah spochybnené neboli, preto podľa § 204 C. s. p., nebolo potrebné ich čítať. Predsedníčka senátu ďalej predniesla sporné a nesporné skutočnosti, ako aj predbežné právne posúdenie veci, v rámci ktorého odvolací súd zdôraznil záver, ku ktorému dospel a s ktorým oboznámil prítomných účastníkov pojednávania (str. 2-3 zápisnice o pojednávaní). K prednesenému právnomu názoru odvolacieho súdu mali možnosť vyjadriť sa žalobca aj žalovaný cestou svojich zástupcov. Po vykonanom dokazovaní odvolací súd vyhlásil toto za skončené a rozhodol síce rozsudkom zmeňujúcim rozsudok súdu prvej inštancie, nemožno však dať za pravdu tvrdeniu žalobcu, že by v predmetnom prípade išlo o prekvapivé rozhodnutie (nakolko nie sú splnené predpoklady toho, čo sa rozumie prekvapivým rozhodnutím v zmysle vyššie uvedeného).

74. Dovolateľ tiež namietol proces dokazovania na odvolacom súde. Tvrdí, že odvolací súd len zopakoval závery prvoinštančného súdu z dokazovania vykonaného na súde prvej inštancie, vlastné dokazovanie nevykonával.

75. Vo vzťahu k procesu dokazovania dovolací súd vo všeobecnosti uvádza, že Civilný sporový poriadok v § 132 ods. 1 ukladá sporovej strane povinnosť označiť dôkazy na preukázanie rozhodujúcich skutočností. Posúdenie návrhu na vykonanie dokazovania a rozhodnutie, ktoré z dôkazov budú v rámci dokazovania vykonané, je však už vecou súdu (§ 185 ods. 1 C. s. p.) a nie sporových strán. Ak aj súd v priebehu konania nevykoná všetky navrhované dôkazy, alebo vykoná iné dôkazy ako navrhli strany, následkom uvedeného môže byť len neúplnosť skutkových zistení (vedúca k vydaniu nesprávneho rozhodnutia), nie však procesná vada podľa § 420 písm. f/ C. s. p. Rovnako, pokiaľ by aj súd niektorý z vykonaných dôkazov vyhodnotil nesprávne, môže byť jeho rozhodnutie z tohto dôvodu vecne nesprávne, táto samotná skutočnosť však prípustnosť dovolania nezakladá a nie je samostatným dovolacím dôvodom ani vtedy, ak je dovolanie procesne prípustné. S poukazom na uvedené, je povinnosťou súdu nechať sporovým stranám priestor na prednes svojich návrhov a dôkazných prostriedkov, nie je však už jeho povinnosťou všetky aj vykonať.

76. Po oboznámení sa s obsahom predloženého spisu má dovolací súd za to, že dokazovanie v posudzovanej veci bolo vykonané v súlade s ustanoveniami § 132 ods. 1, § 185 ods. 1 a § 191 ods. 1 C. s. p., v spojení s ust. § 378 ods. 1 C. s. p. [podľa ktorého na konanie na odvolacom súde sa primerane použijú ustanovenia o konaní pred súdom prvej inštancie (a teda aj označené ustanovenia)]. Okrem vyššie konštatovaných skutočností, ktoré dovolaciemu súdu vyplynuli zo zápisnice o pojednávaní pred odvolacím súdom, dovolací súd zistil, že po vyzvaní odvolacím súdom, aby sa strany vyjadrili k dokazovaniu a právnej stránke veci a zhrnuli svoje návrhy, žalobca cestou svojho zástupcu zotrval na skutočnostiach konštatovaných v priebehu konania, žalovaný rovnako cestou svojho právneho zástupcu odprezentoval znenie navrhovaného výroku, akým by mal podľa jeho názoru odvolací súd rozhodnúť.

Následne odvolací súd ďalšie dokazovanie nenariadil a toto uznesením vyhlásil za skončené.

77. Dovolací súd má za to, že dokazovanie na odvolacom súde bolo vykonané spôsobom zodpovedajúcim C. s. p., keď odvolací súd zopakoval dokazovanie v rozsahu potrebnom pre odlišný skutkový záver, a to Zmluvou o dielo č. 1655/2014 zo dňa 04. 02. 2014, vrátane jej prílohy č. 7 (a s odôvodnením dôvodu, pre ktorý sa tieto podľa § 204 C. s. p., na pojednávaní pred odvolacím súdom nečítali, keďže v priebehu konania boli sporovým stranám navzájom doručené a ich obsah spochybnený nebol). Výplývajú z § 191 ods. 1 C. s. p., súd nemusí rozhodovať v súlade so skutkovým a právnym názorom sporovej strany, navrhovaním a hodnotením dôkazov. Procesný postoj strany nemôže bez ďalšieho dokazovania implikovať povinnosť súdu akceptovať jeho návrhy, procesné úkony a obsah opravných prostriedkov a rozhodovať podľa nich. Súd je však povinný na všetky tieto procesné úkony primeraným, zrozumiteľným a ústavne akceptovateľným spôsobom reagovať v súlade s platným procesným poriadkom, a to aj pri rešpektovaní druhu civilného procesu, v ktorom strana uplatňuje svoje nároky alebo sa bráni proti ich uplatneniu, prípadne štádia civilného procesu (IV. ÚS 329/04), čo v posudzovanom prípade splnené bolo.

78. Dovolateľ v dovolaní nekonkretizoval, ktoré dôkazy sa mali v rámci vlastného dokazovania v odvolacom konaní vykonať; poukázal síce na projektovú dokumentáciu a výkaz výmer, zároveň však aj konštatoval, že dokazovanie označenými listinami odvolací súd zopakovať nemohol, nakoľko tieto dokumenty neboli predmetom dokazovania na súde prvej inštancie. Žalobca cestou svojho zástupcu na pojednávaní pred odvolacím súdom vo vzťahu k výkazu výmer uviedol, že otázka, či mu zo strany žalovaného bol výkaz výmer predložený, bola predmetom prvoinštančného konania s tým, že z hľadiska dokazovania bola táto otázka formálne vyriešená. Pokiaľ aj žalobca v priebehu pojednávania pred odvolacím súdom deklaroval svoje nestotožnenie sa s právnym názorom odvolacieho súdu o tom, že výkaz výmer slúži ako pomocný dokument, išlo o vyjadrenie jeho právneho názoru, ďalšie dôkazy však nenavrhoval.

79. Vo vzťahu k vyššie uvedenej povinnosti súdu primeraným spôsobom reagovať na všetky procesné úkony sporových strán, dovolací súd dodáva, že vo veci konajúce súdy (tak súd prvej inštancie, ako aj súd odvolací), vykonané dôkazy dostatočne jasne a zrozumiteľne vyhodnotili v písomnom odôvodnení svojich rozhodnutí, a teda ich rozsudky nemožno považovať za nedostatočné. Tieto spĺňajú zákonnú požiadavku riadneho odôvodnenia súdneho rozhodnutia, v súlade s ustanovením § 220 ods. 2 C. s. p. (uplatňované aj v odvolacom konaní podľa § 378 ods. 1 C. s. p.). Dovolací súd na tomto mieste považuje

za významné zdôraznenie judikatúrou Ústavného súdu SR konštatovaného stavu, že iba skutočnosť, že dovolateľ sa s právnym názorom všeobecného súdu nestotožňuje, nemôže viesť k záveru o zjavnej nedôvodnosti alebo arbitrárnosti rozhodnutia súdu/súdov (napr. I. ÚS 188/06). Z ustálenej judikatúry ústavného súdu vyplýva tiež záver, že odôvodnenia rozhodnutí prvoinštančného súdu a odvolacieho súdu nemožno posudzovať izolovane (napr. II. ÚS 78/05, III. ÚS 264/08, IV. ÚS 372/08, IV. ÚS 350/09), pretože prvoinštančné a odvolacie konanie z hľadiska predmetu konania tvoria jeden celok (IV. ÚS 489/2011). Tento právny názor zahŕňa aj požiadavku komplexného posudzovania všetkých rozhodnutí všeobecných súdov (tak prvoinštančného súdu, ako aj súdu odvolacieho, prípadne aj dovolacieho), ktoré boli vydané v priebehu príslušného súdneho konania. Pokiaľ ide o podmienku prípustnosti dovolania podľa § 420 písm. f/ C. s. p., je napokon nevyhnutné posúdenie miery, do akej došlo postupom súdu k porušeniu práva strany na spravodlivý proces. Podmienka prípustnosti dovolania podľa uvedeného ustanovenia nie je totiž splnená, ak právo strany na spravodlivý proces bolo porušené len v časti konania, resp. do takej miery, že strana mohla uplatniť svoj vplyv na výsledok konania podaním odvolania. V prejednávacom prípade žalobcovi obrana jeho práv a oprávnených záujmov v rámci odvolacieho konania bezpochyby umožnená bola.

80. S poukazom na všetky vyššie uvedené skutočnosti dovolací súd dospel k záveru, že postupom odvolacieho súdu k vade v zmysle ustanovenia § 420 písm. f/ C. s. p., ktorá by zakladala porušenie práva žalobcu na spravodlivý súdny proces tak, ako to má na mysli citované ustanovenie Civilného sporového poriadku nedošlo. V preskúmvanej veci tak nebola splnená podmienka

prípustnosti dovolania v zmysle ustanovenia § 420 písm. f/ C. s. p., čo zakladá dôvod na odmietnutie dovolania v zmysle ustanovenia § 447 písm. c/ C. s. p.

81. Dovolateľ vo svojom dovolaní ďalej dôvodí prípustnosťou dovolania podľa § 421 ods. 1 písm. a/ a písm. b/ C. s. p.

82. Vo vzťahu k dovolaciemu dôvodu podľa § 421 ods. 1 písm. a/ C. s. p., žalobca tvrdí, že odvolací súd v rozpore so zákonom neaplikoval pri výklade zmluvy o dielo ust. § 266 ods. 3 ObchZ, aplikoval iba umelo izolovaný gramatický výklad Zmluvy a nezohľadnil správanie sa zmluvných strán po uzatvorení Zmluvy. Súčasne namietol nesprávne právne posúdenie vo vzťahu k § 536 ods. 1 a 3 a § 546 ods. 1 ObchZ. Tvrdí, že zmluvné strany si nedohodli celkový rozsah diela, preto nebolo možné dohodnúť ani pevnú cenu za dielo. Preto, pokiaľ odvolací súd uzavrel, že zmluvné strany si dohodli pevnú cenu, resp. pevnú maximálnu cenu, dospel k nesprávnemu právnomu posúdeniu. Súčasne namietol nesprávne právne posúdenie toho, čo sa myslí dielom v zmysle ust. § 536 ods. 2 ObchZ. Odvolací súd podľa neho nesprávne uzavrel, že dielom a s tým súvisiacim rozsahom diela sa myslí predmet diela. Rozsahom diela sa podľa odvolacieho súdu myslí samotná stavba ako výsledok činnosti zhotoviteľa diela a nie rozsah činností, ktoré k tomuto výsledku vedú, s ktorým záverom sa dovolateľ nestotožňuje.

83. Vo vzťahu k dovolaciemu dôvodu podľa § 421 ods. 1 písm. b/ C. s. p., žalobca odvolaciemu súdu vytkol, že nesprávne právne posúdil viaceré otázky majúce význam pre prejednávanú vec, ktoré neboli v rámci rozhodovacej praxe dovolacieho súdu ešte vyriešené. Namietol nesprávne právne posúdenie otázky rozsahu diela v kontexte ust. § 536 ods. 2 ObchZ a v tejto súvislosti rozoberá výklad pojmov projektová dokumentácia a výkaz výmer odvolacím súdom. V ďalšej časti dovolania žalobca namietol nesprávne právne posúdenie dohody strán o tzv. „maximálnej cene“ v kontexte ust. § 265 ObchZ, resp. § 39 OZ. Tvrdí, že dohoda o pevnej, prípadne maximálnej cene diela, ktorého rozsah nie je známy, je v rozpore so zásadami poctivého obchodného styku podľa § 265 ObchZ, resp. dobrými mravmi podľa § 39 OZ. Ďalej žalobca namietol nesprávne právne posúdenie jeho nároku odvolacím súdom v kontexte § 536 ods. 3 ObchZ a § 269 ods. 2, príp. § 577 ObchZ. Tvrdí, že posudzovaná zmluva môže naplňať aj znaky iného zmluvného typu, napr. komisionárskej zmluvy, príp. môže ísť o tzv. inominátnu zmluvu, preto sa odvolací súd nemal obmedziť iba na posudzovanie nároku žalobcu v kontexte Zmluvy ako zmluvného typu zmluvy o dielo podľa Obchodného zákonníka, ale vzhľadom na obsah Zmluvy mal skúmať, či nejde o iný zmluvný typ, napr. komisionársku zmluvu, resp. inominátnu zmluvu alebo zmiešaný právny úkon, čo ale neurobil.

84. Podľa § 421 ods. 1 písm. a/ C. s. p., dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu. Dovolanie je tiež prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená (§ 421 ods. 1 písm. b/ C. s. p.).

85. Aby určitá otázka mohla byť relevantná z hľadiska § 421 ods. 1 C. s. p., musí ísť predovšetkým o otázku právnú (teda nie o otázku skutkovú). Zo zákonodarcom zvolenej formulácie vyplýva, že otázkou riešenou odvolacím súdom sa tu rozumie tak otázka hmotnoprávna (ktorá sa odvíja od interpretácie napr. Občianskeho zákonníka, Obchodného zákonníka, Zákonníka práce, Zákona o rodine), ako aj procesnoprávna (ktorej riešenie záviselo od aplikácie a interpretácie procesných ustanovení). Právnym posúdením veci je činnosť súdu, pri ktorej zo skutkových zistení vyvodzuje právne závery a aplikuje konkrétnu právnú normu na zistený skutkový stav. Nesprávnym právnym posúdením veci je omyl súdu pri aplikácii práva na zistený skutkový stav. O nesprávnu aplikáciu právnych predpisov ide vtedy, ak súd nepoužil správny právny predpis alebo ak síce aplikoval správny právny predpis, ale nesprávne ho interpretoval, alebo ak zo správnych skutkových záverov vyvodil nesprávne právne závery (viď uznesenie NS SR sp. zn. 1Cdo 222/2009 z 26. februára 2010). K tomu dovolací súd ešte uvádza, že záver súdu o tom, či je určitá skutočnosť preukázaná alebo nie, je výsledkom hodnotenia vykonaných

dôkazov. V takom prípade ide o skutkovú úvahu, nie o právne posúdenie (viď napr. II. ÚS/ 205/2022). Ani samotné spochybňovanie výsledkov dokazovania nezakladá prípustnosť dovolania podľa § 421 C. s. p. (viď napr. I. ÚS 190/2022).

86. Sumarizujúc vyššie uvedené námietky žalobcu v dovolaní vo vzťahu k dovolacím dôvodom podľa § 421 ods. 1 písm. a/ a písm. b/ C. s. p., dovolací súd má za nepochybné, že vo svojich námietkach nesúhlasí s právnym názorom odvolacieho súdu vysloveným ku skutkovým zisteniam vyplývajúcim z obsahu Zmluvy, uzatvorenej zmluvnými stranami dňa 04. 02. 2014 (posúdenie rozsahu diela a určenie ceny za dielo), ktorý je odlišný od právneho názoru súdu prvej inštancie.

87. Vo vzťahu k uvedenému dovolací súd konštatuje, že existencia či neexistencia dohody zmluvných strán o maximálnej cene diela, predstavuje otázku skutkovú, je výsledkom skutkových zistení odvolacieho súdu, ku ktorým tento dospel v rámci vykonaného dokazovania. Zisťovanie obsahu zmluvy a výklad jeho jednotlivých ustanovení predstavuje otázku skutkovú (nielen ohľadne ceny diela, aj jeho rozsahu). Samotná polemika dovolateľa s právnymi závermi odvolacieho súdu, či vyhodnotením skutkového stavu, spochybňovanie správnosti jeho rozhodnutia alebo len kritika toho, ako dovolací súd pristupoval k riešeniu skutkovej alebo právnej otázky, významovo nezodpovedajú kritériu uvedenému v § 421 ods. 1 C. s. p. (k tomu viď napr. sp. zn. 4Obdo/50/201 a v ňom citované rozhodnutia sp. zn. 1Cdo/36/2017, 2Cdo/5/2017, 3Cdo/74/2017, 4Cdo/95/2017 a 5Cdo/87/2017).

88. K definícii skutkovej a právnej otázky sa najvyšší súd vyjadril v rozhodnutí sp. zn. 3Cdo/27/2019 aj tak, že: „Riešenie skutkovej otázky je v civilnom sporovom konaní spojené s obstarávaním skutkových poznatkov v procese dokazovania. Pri jej riešení sa súd zameriava na skutkové okolnosti významné napríklad z hľadiska toho, čo a kedy sa stalo alebo malo stať, čo (ne)urobil žalobca alebo žalovaný, čo (ne)bolo dohodnuté, či a aké skutočnosti nastali po konaní (opomenutí konania) niektorej fyzickej alebo právnickej osoby, čo obsahuje určitá listina, čo vypovedal svedok, čo uviedol znalec. S istým zjednodušením možno konštatovať, že otázkou skutkovou (faktickou) je pravdivosť, či nepravdivosť skutkových tvrdení procesných strán. Na rozdiel od toho riešenie právnej otázky prebieha v procese právneho posudzovania vecí, pri ktorom súd uvažuje o určitej právnej norme, zamýšľa sa nad možnosťou (potrebou) jej aplikácie, skúma jej obsah, zmysel a účel, normu interpretuje a na podklade svojich skutkových zistení (to znamená až po vyriešení skutkových otázok) prijíma právne závery o existencii alebo neexistencii dôvodu pre aplikovanie právnej normy na posudzovaný prípad“.

89. Dovolací súd už v minulosti vo svojich rozhodnutiach vyslovil, že pokiaľ súd zisťuje obsah zmluvy, a to aj za pomoci výkladu prejavov zmluvných strán v zmysle § 35 ods. 2 OZ, rieši skutkové otázky (skúma a zamýšľa sa nad tým, či sú ustanovenia zmluvy jasné, aký majú zmysel, či si navzájom neprotirečia). Výsledkom tejto činnosti súdu sú skutkové zistenia a z nich vyvedené skutkové závery súdu. Hodnotiaci skutkový záver súdu, ktorý tvorí podstatu tohto výsledku, nemožno považovať za právne posúdenie.

90. Pokiaľ ide o námietku dovolateľa týkajúcu sa posúdenia, či dohoda o pevnej, prípadne maximálnej cene diela, ktorého rozsah nie je známy, je v rozpore so zásadami poctivého obchodného styku podľa ust. § 265 ObchZ, resp. dobrými mravmi podľa ust. § 39 OZ, dovolací súd poukazuje na skutočnosť, že v rámci odvolacieho konania žalobca túto námietku neuplatnil, a teda nemôže byť predmetom skúmania prvýkrát až v dovolacom konaní, a to s poukazom na § 442 C. s. p., podľa ktorého dovolací súd je viazaný skutkovým stavom tak, ako ho zistil odvolací súd. Rovnako je tomu tak aj v prípade námietky dovolateľa spočívajúcej v tvrdení, že dovolací súd vzhľadom na obsah Zmluvy mal skúmať, či nejde o iný zmluvný typ, napr. o komisionársku zmluvu, resp. inomínatnú zmluvu alebo zmiešaný právny úkon.

91. Napokon, vo vzťahu k námietke dovolateľa týkajúcej sa právneho posúdenia, čo sa rozumie dielom, dovolací súd upozorňuje, že právna otázka, vyriešenia ktorej sa dovolateľ v dovolaní domáha vo vzťahu k pojmu dielo, spočíva na posúdení individuálnych, konkrétnych skutkových okolností prejednávanej veci. V predmetnej veci dovolací súd vo svojich záveroch ohľadne diela (body 66. a nasl.) konštatoval,

že dielom sa rozumie aj zhotovenie stavby a svoje závery vyvodzoval v kontexte výkazu výmer a projektovej dokumentácie. Podľa presvedčenia dovolacieho súdu, vyriešenie namietanej otázky vyplýva z tu posudzovaného konkrétneho skutkového stavu, preto ním namietaná otázka nemá povahu otázok v zmysle § 421 C. s. p. Z tohto dôvodu dovolací súd dospel k záveru, že dovolanie žalobcu (aj v označenej časti) neumožňuje, aby bol na jeho základe uskutočnený meritórny dovolací prieskum.

92. Dovolací súd pre úplnosť dodáva, že osobitným podaním zo dňa 02. 05. 2022, označeným ako „Doplnujúce stanovisko žalobcu k právnej otázke zisťovania rozdielu medzi zisťovaním skutkového stavu a právnym posúdením zo strany súdu“) dovolateľ rozvinul svoje úvahy o tom, aké otázky je nutné považovať za otázky skutkové a aké sú otázkami právnymi. Dovolací súd aj po oboznámení sa s predmetným podaním má za to, že v dovolaní obsiahnuté právne úvahy žalobcu smerujú k namietanému výkladu zmluvy o dielo, ktoré sú skutkového a nie právneho charakteru a dovolateľ sa svojimi tvrdeniami snaží len vyvrátiť odvolacím súdom prijatý záver o rozsahu diela a maximálnej cene diela.

93. Sumarizujúc vyššie uvedené, keďže dovolateľ vo vzťahu k dôvodu prípustnosti dovolania podľa ustanovenia § 421 ods. 1 písm. a/ a písm. b/ C. s. p., nevymedzil dovolací dôvod spôsobom uvedeným v ustanovení § 432 ods. 2 C. s. p., dovolací súd dospel k záveru, že dovolanie žalobcu je potrebné odmietnuť podľa ustanovenia § 447 písm. f/ C. s. p.

94. Vzhľadom na všetky uvedené skutočnosti, keďže prípustnosť dovolania žalobcu nie je daná podľa ustanovenia § 420 písm. f/ C. s. p., a ani podľa § 421 ods. 1 písm. a/ a b/ C. s. p., dovolací súd dovolanie žalobcu podľa § 447 písm. c/, ako aj ustanovenia § 447 písm. f/ C. s. p. odmietol, a to bez toho, aby sa zaoberal otázkou vecnej správnejosti dovolaním napadnutého rozhodnutia.

95. Najvyšší súd nezistil ani splnenie predpokladov na odloženie vykonateľnosti, resp. právoplatnosti dovolaním napadnutého rozhodnutia v zmysle § 444 ods. 1, ods. 2 C. s. p. a v súlade s ustálenou praxou dovolacieho súdu o tom nevydal samostatné rozhodnutie (a ani nebol povinný o ňom rozhodnúť osobitným výrokom; k uvedenému porovnaj uznesenie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 3Cdo/616/2015 z 31. marca 2016).

96. Rozhodnutie o nároku na náhradu trov dovolacieho konania dovolací súd neodôvodňuje (§ 451 ods. 3 veta druhá C. s. p.; § 453 ods. 1 v spojení s § 262 ods. 1 C. s. p.). O výške náhrady trov konania žalovaného rozhodne súd prvej inštancie (§ 262 ods. 2 C. s. p.).

97. Toto rozhodnutie prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0 (§ 393 ods. 2 veta druhá C. s. p., a § 3 ods. 9 zákona č. 757/2004 Z. z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení účinnom od 01. 05. 2011).

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu opravný prostriedok nie je prípustný.